

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Kateřina Sedláčková

Trestný čin krádeže podle §205 tr.zák.

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 30.8.2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 125 444 znaků včetně mezer.

.....

Kateřina Sedláčková

V Praze dne 30.8.2020

Obsah

Úvod	5
1. Krádež jako fenomén majetkové kriminality	7
2. Historický pohled na institut krádeže v českých zemích	8
2.1 Krádež v nejstarším období	8
2.2 Krádež ve stavovském období v letech 1434-1620	8
2.3 Krádež v období feudalismu v letech 1620-1848	9
2.4 Krádež v období kapitalismu v letech 1820-1918	10
2.5 Krádež v období První republiky v letech 1918-1939	11
2.6 Krádež po roce 1945	12
2.7 Krádež po roce 1989	15
3. Charakteristický znak krádeže a jeho zakotvení v právním systému	16
4. Trestný čin krádeže podle §205 Trestního zákoníku	18
4.1 Podmínky trestného činu	19
4.2 Objekt krádeže	20
4.3 Předmět útoku	21
4.4 Objektivní stránka krádeže	24
a) Škoda nikoli nepatrná	28
b) Vloupání	29
c) Násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí	32
d) Věc, kterou má jiný na sobě nebo při sobě	32
e) Území na kterém je nebo byla prováděna evakuace osob	33
f) Opakovaná krádež	35
g) Kvalifikované skutkové podstaty krádeže	36
h) Příprava krádeže	38
4.5 Pachatel krádeže	38
4.6 Subjektivní stránka krádeže	39
5. Trestné činy podobné krádeži	41
5.1 Loupež	41
5.2 Zpronevěra	42
5.3 Zatajení věci	44
5.4 Neoprávněné užívání cizí věci	46
5.5 Krádeže platebních prostředků	48

6. Krádež v texaském právu.....	50
6.1 Právní kultury.....	50
6.2 Texaský trestní zákoník.....	51
6.3 Krádež v texaském zákoníku	52
Závěr.....	54
Seznam použitých zdrojů.....	56
Seznam použitých zkratk	65
Abstrakt.....	66
Abstract.....	67

Úvod

Tématem této diplomové práce je trestný čin krádeže podle §205 trestního zákoníku. Toto téma jsem si zvolila, neboť považuji krádež za velmi podstatný trestný čin. Krádež je jedním z nejstarších trestných činů, byla známa již v Mezopotámské říši, kde se o krádeži zmiňuje např. Chammurapiho zákoník z 18.st př.n.l. Krádež znali také ve starověkém Egyptě, kde velmi přísně trestali krádeže ve hrobkách a chrámech.¹ Krádež byla taktéž známa v právu římském jako tzv. furtum, přitom se rozlišovalo mezi krádeží zjevnou, kdy byl pachatel přistižen při činu a krádeží nezjevnou, kdy pachatel při činu nebyl chycen.² Nejedná se tedy o trestný čin, který by byl „vymožeností“ dnešní doby, ale o trestný čin s bohatou historií.

Cílem této diplomové práce je detailně analyzovat trestný čin krádeže a popsat jeho znaky, tak aby byla zajištěna jeho celistvá studie, včetně náhledu do historie tohoto institutu a komparací s podobnými trestnými činy a se zahraniční právní úpravou. Účelem je pochopení základní charakteristiky krádeže a porozumění odlišností od jiných trestných činů.

Práci rozdělím do šesti kapitol, které budou zároveň obsahovat jednotlivé podkapitoly. První kapitola bude věnována úvodu do majetkové kriminality, jejímž velkým fenoménem je právě krádež.

Druhou kapitolu zasvěťím stručnému historickému pohledu na institut krádeže v českých zemích od nejstarších počátků do současnosti, přičemž se více zaměřím na novodobý vývoj.

Třetí kapitola se v krátkosti bude zabývat vlastnictvím, neboť považuji problematiku vlastnictví ve vztahu ke krádeži za esenciální. Bude zde věnován prostor zejména problematice ochrany vlastnictví.

Čtvrtá kapitola, která bude zároveň nejobsáhlejší, bude pojednávat o samotné krádeži, kde budou rozebírány její jednotlivé znaky. Jako prvním bude vymezen termín trestného činu a znaků skutkových podstat. Poté budou detailně rozebírány jednotlivé skutkové podstaty, včetně kvalifikovaných skutkových podstat. Tuto kapitolu lze považovat za stěžejní.

---

¹ SELTENREICH, Radim. *Dějiny evropského kontinentálního práva: vysokoškolská právní učebnice*. 3., upr. vyd. Praha: Leges, 2010. Student (Leges), ISBN 978-80-87212-54-7, str.25, 29.

² SKŘEJPEK, Michal. *Římské soukromé právo. Systém a instituce*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-334-6, str 207-209.

Páté kapitole bude taktéž věnován větší prostor. Tato část bude komparovat krádež s některými podobnými trestnými činy. Ke komparaci budou používány i grafy, protože se domnívám, že takovéto srovnání nabízí větší přehlednost.

Závěrečná šestá kapitola bude poskytovat srovnání krádeže se zahraniční právní úpravou. Pro tyto účely si vyberu úpravu státu Texas, neboť považuji americkou právní úpravu, která vychází z angloamerické právní kultury, za velmi zajímavou. Zajímavost sledávám zejména v odlišnostech, které angloamerická právní kultura přináší ve vztahu ke kontinentální právní kultuře. Stát Texas si zvolím z toho důvodu, že se jedná o druhý největší a zároveň druhý nejlidnatější stát Spojených států amerických a proto se domnívám, že právní úprava může být zajímavá a obhohacující, neboť se dotýká velkého počtu osob.

V práci budu jako zdroje využívat zejména judikaturu, komentáře, monografie, učebnice a zákony. Vzhledem k tomu, že současný trestní zákoník pochází z roku 2009, bude většina relevantní judikatury staršího data, avšak i tato starší judikatura je nadále použitelná při studiu trestného činu krádeže.

Práce vychází z právního stavu účinného ke dni 30.8.2020.

1. Krádež jako fenomén majetkové kriminality

Majetková kriminalita je součástí obecné kriminality a zároveň se jedná o nejpočetnější kriminalitu vůbec. Charakteristickým znakem této kriminality je útok proti cizímu majetku fyzických i právnických osob. Trestné činy, které postihují tuto kriminalitu jsou obsaženy zejména v hlavě V. Trestního zákoníku.³ Z kriminologického hlediska jsou trestné činy členěny na obohacovací (např. krádež), poškozovací (např. poškození cizí věci), furtum usus (např. neoprávněné užívání cizí věci) a získávání prospěchu z trestného činu jiné osoby (např. legalizace výnosů z trestní činnosti).⁴ Do majetkové kriminality lze zařadit i trestné činy obsažené v jiných hlavách trestního zákoníku, kde primárním objektem není majetek, ale něco jiného. Obohacení nebo poškození, pak vystupuje jako okolnost podmiňující vyšší trestní sazbu. Jde například o loupež, pytláctví či o teroristický útok.⁵

Nejtypičtější a zároveň i nejvíce frekventovaný majetkový trestný čin je krádež. Policie ČR ve statistických přehledech dělí krádež na krádež vloupáním a krádež prostou, přičemž krádež prostá je dále dělena na krádež kapesní, motorových vozidel, věcí z aut, jízdních kol, v bytech apod.⁶ V roce 2019 bylo registrováno 102 136 případů majetkové kriminality a z toho bylo 82 011 případů krádeže.

Zajímavá je krádež kapesní, případů, kterých bylo registrováno je 10 003, přičemž objasněnost je zde velmi nízká, pouze cca 8 %. Nejvíce kapesních krádeží bylo evidováno v Praze, celkem 6725. Naopak nejméně kapesních krádeží bylo zaznamenáno ve Zlínském kraji, celkově 60.

Dalším zajímavým fenoménem je krádež věcí z aut, kterých bylo registrováno 11 862, i zde je objasněnost nízká, avšak o něco větší než u kapesních krádeží; cca 13,2 %. Nejvíce krádeží věcí z aut bylo evidováno opět v Praze, dohromady 5713. Nejméně krádeží věcí z aut bylo zaznamenáno v Pardubickém kraji, celkem 128 případů.⁷

---

³ GŘIVNA, Tomáš., Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*, 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, ISBN 978-80-7478-614-3, str. 262-276.

⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*.6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str. 632-633.

⁵ GŘIVNA, Tomáš., Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*, 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, ISBN 978-80-7478-614-3, str. 262-276.

⁶ Ibid., str. 262-276.

⁷ Statistický přehled kriminality za rok 2019 [online]. Česká republika: PČR [cit.2020-2-5]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>.

2. Historický pohled na institut krádeže v českých zemích

Krádež neznali jenom starověcí Mezopotámci, ale také lidé žijící na území dnešní České republiky, přičemž v průběhu dějin prošla poměrně razantními změnami.

2.1 Krádež v nejstarším období

V nejstarším historickém období byl pro krádež typický soukromý zájem. Důraz byl kladen na způsobenou škodu. Krádež jako taková byla chápána jako velmi těžký trestný čin, neboť vzbuzovala pohoršení společnosti a měla za následek újmu na cti. O krádeži se zmiňují např. „*Statuta Konrádova*“.⁸ Statuta pocházejí ze 13. století a obsahují panovnické příkazy a zákazy, které řeší kompromis mezi panovníkem a šlechtou. Text je inspirován německým a římským právem. O krádeži mluví jako o odnětí movitých věcí a dále se zmiňují o jejím stíhání. Krádež šlo dělit podle předmětu, který byl odcizen: rozlišuje se např. krádež dobytka, ovcí nebo včel. Dále se krádež dělila podle ceny, kde se rozeznávala krádež menších a větších věcí. V neposlední řadě lze rozlišovat krádež tajnou a zjevnou. Ustanovení o krádeži obsahuje také „*Rožmberská kniha*“ z první poloviny 14. století, kterou sepsali Rožmberkové a je považována za nejstarší dílo české prózy světského charakteru. Tato kniha rozlišuje hned několik druhů krádeže, např. zlodějstvo. Kniha kladla důraz především na vzniklou škodu. O krádeži se zmiňuje také např. Kniha Ondřeje z Dubé, Kniha Všehrdova nebo později i Vladislavské zřízení zemské.

2.2 Krádež ve stavovském období v letech 1434-1620

Ochrana movitého vlastnictví byla ve stavovském období založena zejména na stíhání krádeže, loupeže a zpronevěry. Typickým trestem pro krádež bylo oběšení.⁹ Z tohoto období pochází i významné dílo Pavla Kristiána z Koldína „*Práva městská království českého*“ z roku 1569, kde byly závazně kodifikována městská práva. Zákoník je inspirován právem Starého Města pražského a zemským právem. Dílo však vykazuje i vlivy kanonického a

---

⁸ ADAMOVIČ, Karolína a Ladislav SOUKUP. *Prameny k dějinám práva v českých zemích. 2.*, upr.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. Dokumenty (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-271-4, str.25, 35,

Rauchser, R., *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*, Bratislava: Nákladem právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1929, dostupné z science.law.muni.cz/knihy/O_kradezi_a_loupezi_v_ceskem_pravu_zemskem_pdf, [online], [cit.2020-3-9], str.1-32.

⁹ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4, str.147.

římského práva.¹⁰ Krádež byla definována tímto způsobem: „*Krádež jest lstné dotýkání věci cizí mohovitě, kteréž působí a děje se bez povolení pána té věci, k nabytí jakéhožkoli zisku z požívání jejího*“. I nadále se rozlišovalo mezi krádeží tajnou a zjevnou.¹¹

2.3 Krádež v období feudalismu v letech 1620-1848

Významným dokumentem této doby je „*Obnovené řízení zemské*“ z roku 1627.¹² Pojem krádeže zde nebyl přesně definován, jelikož tento pojem pochází z městského práva.¹³

Velmi důležitým bodem ve vývoji krádeže je kodifikace trestního práva během 18.století. První z kodexů byl vydán za vlády Josefa I. v roce 1707 a nazýval se „*Nové právo útrpné a hrdelní pro Království české, Markrabství moravské a Knížecí slezské*“. Předpis je koncipován jako procesní. Text zákoníku se dělil na dvacet tři obsáhlých článků, které se dále dělily na paragrafy.¹⁴ Krádež mohla být spáchána ve dne nebo v noci, s použitím násilí nebo bez, ozbrojeně či neozbrojeně.¹⁵

Druhým kodexem v pořadí je zákoník Marie Terezie z roku 1768, který se nazýval „*Constitutio Criminalis Theresiana*“. Kodex se dělil na dva díly. První z nich pojednává o trestním řízení a je tvořen články 1 až 54. Druhý se zabývá skutkovými podstatami jednotlivých trestných činů a skládá se z článků 55 až 104. Trestné činy byly děleny na soukromé a veřejné. Soukromé způsobovaly škodu napadenému, zatímco veřejné přímo

---

¹⁰ ADAMOVIČ, Karolína a Ladislav SOUKUP. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2., upr.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. Dokumenty (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-271-4, str.97.

¹¹ Rauchser, R., *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*, Bratislava: Nákladem právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1929, dostupné z science.law.muni.cz/knihy/O_kradezi_a_loupezi_v_ceskem_pravu_zemskem_pdf , [online], [cit.2020-3-9], str.31.

¹² MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4, str.188-195.

¹³ Rauchser, R., *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*, Bratislava: Nákladem právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1929, dostupné z science.law.muni.cz/knihy/O_kradezi_a_loupezi_v_ceskem_pravu_zemskem_pdf , [online], [cit.2020-3-9], str.31-32.

¹⁴ ADAMOVIČ, Karolína a Ladislav SOUKUP. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2., upr.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. Dokumenty (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-271-4, str.183-218.

JAROLÍMKOVÁ, Stanislava. *Co v učebnicích nebývá 2 aneb Čeští panovníci, jak je (možná) neznáte*. Vyd.2.Praha: Motto. ISBN 978-80-7246-630-6, str.108,

MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4, str.189.

¹⁵ Rauchser, R., *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*, Bratislava: Nákladem právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1929, dostupné z science.law.muni.cz/knihy/O_kradezi_a_loupezi_v_ceskem_pravu_zemskem_pdf , [online], [cit.2020-3-9], str.32.

či nepřímo rušily veřejný pokoj. Trestný čin krádeže byl sankcionován v rámci článku 40 druhého dílu. Krádež splňovala znaky soukromého i veřejného pojetí trestného činu, z toho důvodu jí zákonodárce zařadil do veřejného pojetí. To mělo důsledek pro procesní řízení, neboť jen veřejné trestné činy mohly být potrestány na hrdle. Krádež byla i nadále trestána oběšením.¹⁶

Třetí z kodexů vyhotovených v 18. století pochází z období vlády Josefa II. z roku 1787 a nazýval se „*Všeobecný zákoník o zločinech a trestech na ně*“. Zákoník se dělil na dvě části. První se nazývala „*O proviněních a trestech hrdelních*“. Tato část se dělila na sedm kapitol a měla celkem 184 paragrafů. Druhá část se jmenovala *O proviněních a trestech politických* a dělila se na 3 kapitoly a 82 paragrafů.¹⁷

Poslední kodex, který vznikl již v 19. století v roce 1803, se nazýval „*Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích*“. Kodex se skládal ze dvou dílů. První, ve kterém se pojednávalo o zločinech, měl celkem 557 paragrafů, přičemž tyto paragrafy byly rozděleny na dvě části, kdy se část zabývala přečiny a tresty a zbytek trestním řízením. Ve druhém dílu se hovořilo o přestupcích, také tento díl byl rozdělen na dvě části, kdy jedna pojednává o přestupcích a druhá o řízení. Delikt krádeže byl dle tohoto zákoníku trestný podle části první, hlavy XXII. v §151 až §168 „*O krádeži a okrádání, neb kradí odcizování*“.¹⁸

2.4 Krádež v období kapitalismu v letech 1848-1918

Základním kamenem trestního práva v českých a rakouských zemích se stal „*Trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích*“ z roku 1852. Trestné činy se dělily na tři typy,

---

¹⁶ ADAMOVIČ, Karolína a Ladislav SOUKUP. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2., upr.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. Dokumenty (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-271-4, str.183-218,

MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4, str.189-195,

Malý, K., *Poznámky k obecné části zákoníku Marie Terezie CONSTITUTIO CRIMINALIS THERESIANA*, Právně historické studie, 2017, ISSN 0079-4929.

¹⁷ ADAMOVIČ, Karolína a Ladislav SOUKUP. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2., upr.vyd. Plzeň:

Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. Dokumenty (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-271-4, . str 183-218,

MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4, str.190-195.

¹⁸ ADAMOVIČ, Karolína; SOUKUP, Ladislav, *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-271-4, str. 214 a násl,

MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4str. 191-195.

a to na zločiny, přečiny a přestupky. Krádež byla upravena v §171 až §189 takto „*Kdo pro svůj užitek cizí movitou věc z držení někoho jiného, bez jeho přivolení odejme, dopustí se krádeže*“, „*Krádež se stane zločinem buď z toho, co věc z držení činí, nebo z povahy skutku, nebo z vlastnosti věci odňaté, anebo z vlastnosti pachatelovy*“¹⁹. Krádež byla také kvalifikována jako zločin, pokud ji spáchala osoba služebná na svých služebných pánech či nádeníci, učedníci nebo živnostníci na svém mistru. Z tohoto lze dovodit protidělnické zaměření zákona.²⁰

2.5 Krádež v období První republiky v letech 1918-1939

Mezi světovými válkami platil i nadále trestní zákoník z roku 1852, některé pasáže byly však zrušeny. Šlo hlavně o ustanovení, které odporovaly republikánskému zřízení. Trestný čin krádeže byl stíhán podle §171 „*Kdo pro svůj užitek cizí movitou věc z držení někoho jiného bez jeho přivolení odejme, dopustí se krádeže*“.²¹ Základním předpokladem krádeže podle judikatury Nejvyššího soudu bylo, aby věc přešla z moci majitele v moc zlodějovu.²² Pokud je věc prodaná pod podmínkou, že ji kupující nesmí odvézt do doby, než za ní zaplatí, a přesto jí prodá, aniž by ji zaplatil, jedná se o krádež.²³ Skutková podstata krádeže předpokládá, že pachatel věc odňal z držení osoby jiné, od pachatele rozdílné.²⁴ O dokonání činu krádeže půjde pouze v případě, kdy dojde k faktickému odnětí věci z cizí držby, v opačném případě se jedná o pokus krádeže.²⁵ O pokus krádeže jde také v případě, kdy pachatel vstoupil do obchodu za účelem provést krádež, ale nevyvinul žádné další činnosti pro bdělost prodavačů.²⁶ Škoda způsobená krádeží nemusí být trvalá.²⁷

Od roku 1920 se začala projevovat snaha o novou kodifikaci trestního práva. Výsledkem byl zatímní návrh obecné části trestního zákona, tento návrh dělil trestné činy na přečiny a zločiny, přičemž rozhodující pro právní kvalifikaci konkrétního činu byla úvaha

---

¹⁹ Zákon č. 177/1852 Sb. ze dne 27.5.1852 o zločinech, přečinech a přestupcích.

²⁰ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4, str.276-278.

²¹ Zákon č.177/1852 ze dne 27.5.1852 o zločinech, přečinech a přestupcích, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících ke dni 1.1.1927.

²² Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 4.2.1927, sp.zn. Zm I 571/26.

²³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 11.2.1933, sp.zn. Zm I 910/31.

²⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 21.9.1929, sp.zn. Zm II 99/29.

²⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 2.7.1929, sp.zn. Zm II 75/29.

²⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 19.1.1925, sp.zn. Zm II 394/24.

²⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 27.10.1921, sp.zn. Kr II 135/21.

soudce. Zvláštní část zákona byla zpracována v roce 1924. O 12 let později v roce 1936 byla zpracována další verze návrhu zákoníku, která měla přes 400 paragrafů. Tato verze zachovávala dělení trestných činů dle dosavadních předpisů. Ani jedna z verzí však nebyla projednána parlamentem, jelikož značná část konzervativců poukazovala na finanční problémy spojené s dopadem reformy. Z toho důvodu platil v Československu po celou dobu jeho existence starý rakouský zákoník.²⁸ Podle neschválených prvních osnov byla krádež stíhaná podle §315 „*Kdo odejme jinému cizí věc movitou v úmyslu, aby tím opatřil sobě nebo někomu jinému majetkový prospěch, na který nemá práva, trestá se žalářem od jednoho měsíce do tří let nebo vězením od čtrnácti dnů do tří let*“, v následujícím paragrafu byly uvedeny případy, kdy by byla krádež trestaná přísněji.²⁹ V osnovách z roku 1937 byla krádež obsažena v §382 až §386. První ustanovení stanovovalo v §382(1) toto „*Kdo někomu odejme cizí movitou věc, aby si jí bezprávně přivlastnil, bude potrestán vězením nebo tuhým vězením od osmi dnů do šesti měsíců. (2) Tuhým vězením od jednoho měsíce do šesti měsíců bude viník potrestán, převyšuje-li cena věci 1000 Kč nebo měla-li krádež za následek škodu pro poškozeného zvláště citelnou*“. Následující ustanovení uváděla znaky, kdy byla krádež stíhána přísněji, např. když pachatel odcizí věc mrtvému člověku nebo dopustí-li se krádeže na místě určeném pro bohoslužby.³⁰

2.6 Krádež po roce 1945

V prvních letech byla velká část trestního práva založena na prvorepublikové úpravě.³¹

Po únoru 1948 začala trestní právo ovlivňovat komunistická moc. Velmi významným aktem bylo vypracování trestního zákona č.86/1950 Sb. Trestní zákoník byl velmi ovlivněn sovětskými vlivy. Tento aspekt se projevoval obzvláště v novém pojetí trestného činu, kdy kromě naplnění skutkové podstaty a zavinění, se vyžadovalo nebezpečí pro společnost. Toto pojetí trestného činu nazýváme materiálně-formální. Jelínek ho vysvětluje následujícím způsobem: „*Trestný čin je tvořen dvěma samostatnými znaky, které musejí být splněny současně oba. Činy, které byly nebezpečné pro společnost, ale nenaplňovaly znaky uvedené*

---

²⁸ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do r.1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4, str. 400-406.

²⁹ *Přípravné osnovy trestního zákona o zločinech a přečinech a zákona přestupkového – I. Osnovy*, Praha: Min. Spravedlnosti, 1926 [online], [cit. -2020–2–14], dostupné z <http://digi.law.muni.cz/handle/digilaw/7991>.

³⁰ *Osnova zákona, kterým se vydává trestní zákon, 1937*, [online], [cit.-2020–3–11], dostupné z <https://digi.law.muni.cz/handle/digilaw/8001>.

³¹ KUKLÍK, Jan. *Vývoj československého práva 1945-1980*. Praha: Linde, 2009, ISBN 978-80-7201-741-6, str.66-71.

v zákoně, nebylo možné posuzovat jako trestné činy“).³² S myšlenkou značného sovětského vlivu nesouhlasí Císařová, podle které nebyl sovětský vliv na trestní zákon tak veliký.³³ Zákon se dělil na obecnou a zvláštní část. Zvláštní část se dělila na deset hlav, přičemž jejich systematika byla ovlivněna socialismem. Trestné činy majetkové upravovala osmá hlava.³⁴

Zákon upravoval dvě formy krádeže. První v §245 tzv. rozkrádání socialistického vlastnictví „Kdo majetek, který je v socialistickém vlastnictví rozkrádá tím, že a) zmocní se věci takového majetku v úmyslu nakládat s ním jako s vlastní b) nakládá s věcí z takového majetku, která mu byla svěřena, jako s vlastní nebo c) ke škodě takového majetku sebe nebo někoho jiného jinak neoprávněně obohatí, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až pět let“³⁵. Druhý typ krádeže byl pak upraven v §247 „Kdo se zmocní cizí věci v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta“.³⁶ Na těchto ustanoveních lze pozorovat, že krádež majetku v socialistickém vlastnictví byla trestaná přísněji, to bylo způsobeno socialistickým charakterem předpisu.

Na základě judikatury Nejvyššího soudu lze konstatovat, např., že navzdory hodnotě nepřevyšující 500,- Kčs jde o trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle §245(1)a, a ne pouze o přestupek, pokud šlo o odcizení osiva z JZD určeného na setí ze secího stroje, což by mělo za následek menší výnosy, čímž se zvyšuje nebezpečnost konání pro společnost.³⁷ Z tohoto rozhodnutí je možno vypožorovat materiálně-formální pojetí trestného činu, kdy se jednání přisuzuje veliká společenská nebezpečnost. Další aspekt, který na tomto rozhodnutí lze konstatovat, je socialistické zaměření společnosti, resp. práva, kdy se zemědělství přikládala veliká hodnota.

Poslední historický trestní kodex č. 140/1961 Sb. trestní zákon, byl přijat v roce 1961. Důvod jeho přijetí byl spatřován v lepším odrazu ideologických východisek definovaných novou ústavou. Zákon se dělil na obecnou a zvláštní část. V obecné části bylo zachováno materiálně-formální pojetí trestného činu. Zvláštní část se dělila na dvanáct hlav,

---

³² JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-, str. 135-138.

³³ Císařová D., *Trestní právo a trestní řízení na územní nynější České republiky 1945-1989*, In: SOUKUP., Ladislav, *Příspěvky k vývoji trestního řádu v Československu 1945-1990*. Praha: Karolinum, 2002 ISBN 80-246-0217-2, str. 214

³⁴ KUKLÍK, Jan. *Vývoj československého práva 1945-1980*. Praha: Linde, 2009, ISBN 978-80-7201-741-6, str. 146-165.

³⁵ Zákon č. 86/1950 sb. ze dne 12.7.1950, trestní zákon.

³⁶ Ibid.

³⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 18.3.1960, sp.zn.7 Tz 44/60.

příčemž posloupnost hlav vyjadřovala přednost trestní ochrany státu a společnosti před ochranou práv jednotlivce. Trestné činy majetkové byly tentokrát v hlavě deváté.³⁸

Krádež byla uvedena hned v prvním paragrafu této hlavy § 247 tr.zák „*Kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo nápravným opatřením nebo peněžitým trestem*“³⁹, ve druhém odstavci pak byly uvedeny znaky kvalifikované skutkové podstaty. Na tomto ustanovení lze spatřovat vyšší horní hranici trestní sazby v porovnání s předcházejícím předpisem.

Zákon znal také rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví zakotvený předcházejícím trestním předpisem, avšak na rozdíl od svého předchůdce není tento trestný čin zařazen v hlavě týkající se majetkových trestných činů, nýbrž v hlavě druhé, oddíl třetí. Tato hlava se týkala hospodářských trestných činů, třetí oddíl se pak zabýval trestnými činy proti majetku v socialistickém vlastnictví. V §132 tr.zák uvádí „*Kdo majetek, který je v socialistickém vlastnictví rozkrádá, tak že a) přivlastní si věc z takového majetku tím, že se jí zmocní, b) přivlastní si věc z takového majetku, která mu byla svěřena, nebo c) ke škodě takového majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že někoho uvede v omyl nebo jeho omylu využije, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem*“⁴⁰, v následujících odstavcích byly opět uvedeny znaky kvalifikované skutkové podstaty, které zvyšovaly trestní postih.

Při rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, krádeži, jakož i při jiných majetkových deliktech je při ustanovování výše škody potřeba vycházet z tržní ceny věci, která se stala předmětem útoku, a to v čase spáchání činu. Pokud je hodnota věci nebo výše škody znakem skutkové podstaty trestného činu, je nemožné přihlídnout na další škodlivé následky činu, např. na dopravu odcizené věci na místo činu apod. Tuto další škodu, pokud je v příčinné souvislosti se skutkem, který je předmětem konání, však hodnotí soud při stanovení stupně nebezpečnosti činu pro společnost a poškozený jí může uplatňovat vůči obžalovanému v adhezním řízení.⁴¹

Za zajímavé rozhodnutí soudů lze považovat rozhodnutí, která postupně konstatovala, že jednočinný souběh rozkrádání socialistického majetku, příp. krádeže nedovoleného ozbrojování či pytláctví je možný.⁴²

---

³⁸ KUKLÍK, Jan. *Vývoj československého práva 1945-1980*. Praha: Linde, 2009, ISBN 978-80-7201-741-6, str. 405-423.

³⁹ Zákon č. 140/1961 sb. ze dne 29.11.1961, trestní zákon.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 5.11.1970, sp.zn.3 Tz 89/70.

⁴² Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 7.10.1976, sp.zn Tzv 24/76,

2.7 Krádež po roce 1989

Po roce 1989 došlo k novelizaci trestního zákona, mimo jiné byla změněna právní úprava krádeže, kdy §247 tr.zák do roku 2009 zněl „*Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a a) způsobí tak škodu nikoli nepatrnou, b) čin spáchá vloupáním, c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě nebo e) byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*“⁴³ Zde je možno konstatovat, že krádež byla po roce 1989 stíhaná mírněji, maximální trestní sazba, která šla uložit podle prvního odstavce, byla 2 roky, před tím 3 roky, resp. 5 let v případě krádeže věci v socialistickém vlastnictví; tento typ krádeže byl však již roku 1990 zrušen.

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16.8.1994, sp.zn 4 To 548/94.

⁴³ Zákon č.140/1961 Sb. ze dne 29.11.1961, trestní zákon ve znění k 1.7.2006.

3. Charakteristický znak krádeže a jeho zakotvení v právním systému

Charakteristickým znakem krádeže je útok proti cizímu majetku, tedy zásah do vlastnictví jiného. Ochrana vlastnictví má svůj základ v Deklaraci práv člověka a občana z roku 1789 „*Vlastnictví je nedotknutelné a posvátné právo, nemůže ho být, proto nikdo zbaven, leč v případě, že by to nutně a zřejmě vyžadoval v zákoně výslovně uvedený veřejný zájem, a pod podmínkou, že bude předem poskytnuta spravedlivá náhrada*“. Tato Deklarace se později stala vzorem pro ústavní úpravy vlastnického práva.⁴⁴

Ústavní základ vlastnictví je zakotven v Listině základních práv a svobod, konkrétně v článku 11(1) „*Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje*“.⁴⁵ Listina nechápe vlastnické právo jako absolutně neomezené. Připouští do něj při splnění podmínek určité zásahy. Jedná se o vyvlastnění a nucené omezení vlastnického práva.⁴⁶

Ochranou vlastnického práva se několikrát zabýval i Ústavní soud České republiky, který například konstatoval, že veřejná moc nemá zasahovat do vlastnického práva a zároveň veřejná moc je zavázána poskytnout vlastníkovu ochranu v případě, kdy je jeho vlastnické právo omezeno nebo rušeno ze strany třetího subjektu.⁴⁷ Lze říci, že toto usnesení Ústavního soudu je vyjádření esenciálního obsahu základních práv, která jsou součástí demokratického právního řádu. Koncept esenciálního obsahu základních práv, lze chápat jako omezení veřejné moci omezovat základní práva.⁴⁸

Základní předpoklady pro ochranu vlastnictví jsou vymezeny také na mezinárodní a evropské úrovni. Na mezinárodní úrovni se jedná zejména o Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948, v článku 17. stanoví, „*Každý má právo vlastnit majetek, jak sám, tak spolu s jinými. Nikdo nesmí být svévolně zbaven svého majetku*“.⁴⁹

---

⁴⁴ HOLLÄNDER, Pavel. *Základy všeobecné státovědy*, 3.vyd., (Ve Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2.vyd).Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-395-7. str.180,

PAVLÍČEK, Václav. *Ústavní právo a státověda, II. díl. Ústavní právo České republiky*, 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-084-0, str. 552.

⁴⁵ 2/1993Sb. Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16.12.1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

⁴⁶ Hendrych, Dušan. *Právní slovník*, 3 podstatně.rozš..vyd. V Praze: C.H.Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky, ISBN 978-80-7400-059-1, vlastnické právo.

⁴⁷ Usnesení Ústavního soudu ze dne 21.10.2008, sp.zn. IV. ÚS 1735/07.

⁴⁸ TOMOSZEK, Maxim. *Podstatné náležitosti demokratického právního státu*. Praha: Leges, 2015, Teoretik. ISBN 978-80 7502-116-8, str.132.

⁴⁹ Všeobecná deklarace lidských práv ze dne 10.12.1948.

Dalším mezinárodním dokumentem, kde je vlastnické právo vymezeno, je Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1952, v článku 1. konstatuje, „*Každá fyzická nebo právnická osoba má právo užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva*“.⁵⁰

Dokument z půdy Evropské Unie, který zakotvuje ochranu vlastnictví, je Listina základních práv EU z roku 2007, v článku 17. uvádí: „*Každý člověk má právo vlastnit zákonně nabitý majetek, užívat ho, svobodně s ním nakládat a odkazovat ho. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku, s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek stanovených zákonem a při zajištění odpovídající náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může být upraveno zákonem v míře nezbytné pro veřejný zájem*“.⁵¹

Všechny tyto úmluvy jsou pro Českou republiku závazné.⁵²

Vlastnické právo je kromě mezinárodního a ústavního práva chráněno také právem občanským a trestním. V občanském právu je stěženi §495 OZ, „*Souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek. Jméno osoby tvoří souhrn jejího majetku a jejích dluhů*“.⁵³ Majetek lze definovat jako souhrn majetkových hodnot přičitatelných fyzickým nebo právnickým osobám. Věci tvořící majetek jsou hmotné i nehmotné. Toto pojetí je pak upraveno i v §1011 OZ, „*Vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím*“.⁵⁴

Ochrana vlastnického práva v rámci trestního práva nastupuje v momentě, kdy není dostatečná ochrana dle soukromého práva.⁵⁵ Na tuto okolnost upozornil i Nejvyšší soud, který vytkl poškozeným nedostatečnou míru opatrnosti,⁵⁶ v podobném duchu se vyjádřil i Ústavní soud.⁵⁷

---

⁵⁰ Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod z 20.3.1952 z Paříže.

⁵¹ Listina základních práv Evropské Unie 2007/C303/01 ze dne 14.12.2007.

⁵² Zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16.12.1992, článek 10 Ústava České republiky.

⁵³ Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3.2.2012, Občanský zákoník.

⁵⁴ LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654). Komentář*, Praha: C.H.Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9, str. 1750-1753.

⁵⁵ GRÍVNÁ, T., ŠIMÁNKOVÁ, H., *Zákaz dvojího přičítání téže okolnosti u majetkových trestných činů*, Trestněprávní revue, 11-12/2019, s221, ISSN 1213-5313

⁵⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.5.2010, sp.zn 7 Tdo 486/2010.

⁵⁷ Usnesení Ústavního soudu ze dne 22.10.2014, sp.zn I. ÚS 2486/14.

4. Trestný čin krádeže podle §205 trestního zákoníku

Krádež je v současné době upravena v §205 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku následujícím způsobem:

- (1) *Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a*
  - (a) *způsobí tak škodu nikoliv nepatrnou,*
  - (b) *čin spáchá vloupáním,*
  - (c) *bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí,*
  - (d) *čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo*
  - (e) *čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla prováděna evakuace osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci*
- (2) *Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta*
- (3) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu*
- (4) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*
  - (a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny*
  - (b) *spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelné pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo*
  - (c) *způsobí-li takovým činem značnou škodu*
- (5) *Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,*
  - (a) *způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo*
  - (b) *spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§312f)*
- (6) *Příprava je trestná.⁵⁸*

---

⁵⁸ Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009, trestní zákoník.

Pokud se porovná platná právní úprava s úpravou podle starého trestního zákona, zjistí se, že současná právní úprava z velké části vychází z předcházejícího zákona. Proti jednotlivým formulacím lze však podle Císařové či Říhy vznést námitky. Císařová se například kriticky vyjadřuje k termínu „*přisvojit*“, podle ní je příliš podobný ruské terminologii.⁵⁹ Říha s Císařovou souhlasí, tvrdí, že by bylo adekvátnější uvést formulaci obsaženou např. v zákoně z roku 1950 „*zmocnit se cizí věci v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní*“. Úmysl nakládat s věcí jako s vlastní je mezníkem, který odlišuje krádež od jiných trestných činů.⁶⁰

4.1 Podmínky trestného činu

Základní vymezení trestného činu je v §13(1) TZ „*Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně*“.⁶¹ Z této definice vyplývá povinnost splnění dvou podmínek současně, aby se jednalo o trestný čin. První podmínkou je protiprávnost a druhou jsou formální znaky trestného činu. Pojetí trestného činu je formální, na rozdíl od předcházející právní úpravy, kdy pojetí bylo materiálně-formální.

V §12(2) TZ je uveden hmotně právní korektiv trestního bezpráví, který vyjadřuje společenskou škodlivost trestného činu. Jde o vyjádření zásady subsidiarity trestní represe, jejíž význam spočívá v tom, že trestní odpovědnost má být vyhrazena jen pro nejzávažnější společensky škodlivé činy. Tato zásada doplňuje formální pojetí trestného činu a je jeho materiálním korektivem.

Jedním z formálních znaků je skutková podstata trestného činu, která vyjadřuje znaky trestného činu uvedené v zákoně.⁶² Ve starší literatuře je skutková podstata označovaná jako souhrn objektivních a subjektivních znaků, které určují jednotlivé druhy trestných činů a odlišují je navzájem od sebe.⁶³ Obligatorními znaky skutkové podstaty jsou objekt, objektivní stránka, pachatel a subjektivní stránka. Tyto znaky musí být splněny u všech trestných činů, pokud čin nemá tyto znaky, nejedná se o trestný čin. Existují však i fakultativní znaky

---

⁵⁹ Císařová, D: *Několik zamyšlení nad některými problémy návrhu nového trestního zákona*. AUC Iuridica, 2007, ISSN 0323-0619, č.2, s 41.

⁶⁰ Říha, J.: *Nové pojetí trestného činu krádeže*. Trestněprávní revue 10/2009, s291, ISSN 1213-5313.

⁶¹ Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009, trestní zákoník.

⁶² JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*.6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.158-165.

⁶³ SOLNÁŘ, V. *Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti*. Praha: Academia, 1972, 367s., str.39.

skutkové podstaty, které nemusejí být splněny u všech trestných činů, ovšem v případě, kdy skutková podstata tuto podmínku vyžaduje, musí být naplněna; jedná se např. o místo spáchání nebo o určitou dobu.⁶⁴

Skutkové podstaty lze dělit na základní, kvalifikované a privilegované. Základní uvádí běžné znaky. Kvalifikované jsou tvořeny základními znaky a dalším znakem, který stanovuje vyšší společenskou závažnost. Privilegované naopak charakterizují trestné činy s menší společenskou závažností než skutkové podstaty základní.

Teorie dále rozlišuje skutkové podstaty jednoduché a složité. Jednoduché skutkové podstaty obsahují pouze jeden znak, naproti tomu složité obsahují znaků více. Množství znaků složité skutkové podstaty může být vyjádřeno alternativně nebo kumulativně. V případě kumulativního vyjádření, musí být splněny všechny znaky současně, avšak u alternativního způsobu jsou znaky dány volitelně a stačí splnění pouze jednoho znaku.

Obsah skutkové podstaty je tvořen a interpretován pomocí obecné části trestního zákoníku, přičemž samotná skutková podstata je uvedena ve zvláštní části.⁶⁵ Znaky skutkové podstaty mají být definovány přesně a jednoznačně, aby mohla být dodržována zásada *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*.⁶⁶

4.2 Objekt krádeže

Objekt trestného činu je jeden z obligatorních znaků skutkové podstaty trestného činu. Lze ho definovat jako společenské hodnoty, vztahy a zájmy chráněné trestním zákonem.

Objekt lze třídit na obecný (rodový), druhový (skupinový) a individuální. Obecný objekt vyjadřuje nejdůležitější hodnoty, vztahy a zájmy, které chrání trestní zákon. V některých případech je od obecného objektu rozlišován rodový objekt, konkretizující obecný objekt, který upozorňuje na nejdůležitější typy vztahů a zájmů chráněných trestním zákonem. Podle jiného názoru se jedná však o vyjádření kriminálně politických cílů trestního zákoníku. Druhový objekt je vyjádřen společnými rysy individuálních objektů trestných činů a je obsahem názvů jednotlivých hlav zvláštní části trestního zákoníku. Význam druhového objektu tkví v systematickém rozdělení trestných činů uvedených ve zvláštní části trestního

---

⁶⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 126-157.

⁶⁵ Hendrych, Dušan. *Právní slovník*, 3 podstatně.rozš..vyd. V Praze: C.H.Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky, ISBN 978-80-7400-059-1, Skutková podstata trestného činu.

⁶⁶ NOVOTNÝ, František a Josef SOUČEK. *Trestní právo hmotné*. 3., rozš.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-291-2, str 117.

zákona. Pořadí jednotlivých částí má vyjadřovat jejich důležitost, přičemž toto členění nebylo v průběhu vývoje trestního práva vždy stejné. Poslední typ objektu, objekt individuální označuje jednotlivý zájem, k jehož ochraně je konkrétní ustanovení trestního zákona určeno. Tento objekt je vždy znakem skutkové podstaty trestného činu, protože čin, který nenarušuje nebo neohrožuje žádné chráněné hodnoty, nemůže být trestný.⁶⁷

Teorie dále dělí objekt na hlavní (primární) a vedlejší (sekundární). Hlavním objektem trestného činu jsou nejdůležitější společenské vztahy či zájmy, proti nimž trestný čin bezprostředně útočí a které jsou chráněny ve zvláštní části trestního zákoníku. Ostatní společenské hodnoty, vztahy a zájmy, které jsou trestným činem ohroženy nepřímo označujeme jako vedlejší objekt.⁶⁸

Objektem krádeže je vlastnictví věci, držba věci, ale také faktická dispozice s věcí. Rozhodující je faktický stav, v rámci, kterého má poškozený nebo jiný držitel věc ve své moci. Důležité je, že držení věci není totožné s držbou podle občanského zákoníku.⁶⁹

4.3 Předmět útoku krádeže

Od objektu je třeba odlišovat předmět útoku. Objekt musí být přítomen u všech trestných činů. Předmět útoku se vyskytuje jen u některých trestných činů, neboť jde o fakultativní znak. Předmětem útoku je dle Jelínka člověk nebo věc na kterou pachatel bezprostředně útočí. Porušení předmětu útoku se nazývá účinek.⁷⁰ Podle Hendrycha je předmětem útoku hmotný substrát, na který pachatel útočí.⁷¹

Předmětem útoku krádeže je cizí věc,⁷² naopak předmětem útoku krádeže není majetek.⁷³ Věcí se myslí ovladatelný hmotný předmět a ovladatelná přírodní síla. Základní

⁶⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017.

Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.166-174,

NOVOTNÝ, František a Josef SOUČEK. *Trestní právo hmotné.*3., rozš.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-291-2, str.117, 123-127.

⁶⁸ ⁶⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.166-173.

⁶⁹ Ibid str.636,

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář.*2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1976-1978.

⁷⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.174.

⁷¹ Hendrych, Dušan. *Právní slovník*, 3 podstatně.rozš..vyd. V Praze: C.H.Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky, ISBN 978-80-7400-059-1, Objekt trestného činu.

⁷² JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str. 636.

znaky věci jsou ovladatelnost a využitelnost věci, přičemž oba znaky musí být splněny současně. Cizí věc je chápána jako movitá věc, která nenáleží pachateli vůbec nebo nenáleží jen jemu a kterou nemá ve své dispozici.⁷⁴ Rozhodujícím kritériem jsou vlastnické vztahy v době jednání pachatele.⁷⁵

Z činnosti Nejvyššího soudu je zajímavé rozhodnutí, v němž se soud zabýval otázkou krádeží porostů. Pokud jsou porosty vysázené na pozemku a jsou s tímto pozemkem trvale spojené, nemají povahu samostatné věci, protože jsou součástí pozemku, a proto se nemohou stát předmětem krádeže. V případě, že jsou však vykopány, nastává změna jejich charakteru, přestávají být součástí pozemku, lze je pokládat za samostatnou věc a mohou se tedy stát i předmětem krádeže. Pachatel ovšem nesmí porušit jejich užitnou hodnotu.⁷⁶

Cizí věc je i věc, kterou má pachatel ve spoluvlastnictví, s výjimkou společného jmění manželů, kde každý z manželů je vlastníkem celé věci. Ve spoluvlastnictví manželů je i věc, kterou jeden z manželů nabyt vlastním přičiněním v době, kdy byl druhý manžel ve výkonu trestu odnětí svobody.⁷⁷ S tímto názorem nesouhlasil Novotný a kolektiv.⁷⁸ Otázku, zda věc ze společného jmění manželů může být předmětem krádeže ve vztahu k druhému z manželů řešil Nejvyšší soud, který ve svém usnesení rozhodl, že věc patřící do společného jmění manželů není ve vztahu k těmto cizí věcí, tedy není způsobilým předmětem krádeže.⁷⁹ Pokud jeden z manželů bez souhlasu druhého provede výběr z bankovního účtu, na kterém jsou uloženy výlučně finanční prostředky druhého manžela, a takové prostředky použije pro vlastní potřebu, nedopustí se krádeže. Avšak druhý z manželů má právo na úhradu vybraných peněz.⁸⁰

K otázce spoluvlastnictví se mnohokrát vyjádřil Nejvyšší soud, který judikoval, že i spoluvlastník se může dopustit krádeže, pokud se zmocní věci, která je v podílovém

---

⁷³ Kuchta, J. *Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku*, Právní rozhledy, 2010, s.1.

⁷⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*.2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1976, 1979-1984,

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.1.2004, sp.zn 11 Tdo 40/2004.

⁷⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.4.2003, sp. zn 5 Tdo 270/2003.

⁷⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.4.2006, sp. zn 8 Tdo 446/2006.

⁷⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*.2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1976, 1979-1984,

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.10.1969, sp.zn 9 Tz 64/68.

⁷⁸ NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné II. Zvláštní část 3*. přepracované vydání, Praha: Codex, 1997, ISBN 80-85963-24 8, str.56.

⁷⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.6.2011, sp. zn 7 Tz 120/2001.

⁸⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.10.2008, sp.zn 22 Cdo 2437/2008.

spoluvlastnictví tím, že si ji присvojí, pokud tak učiní v úmyslu nakládat s ní jako s vlastní a svévolně tím vyloučí ostatní spoluvlastníky.⁸¹

Typickým předmětem krádeže jsou peníze, ať již v hotovostní nebo bezhotovostní formě bez ohledu na měnu.⁸² Otázku, kdo je v případě krádeže vkladů na účtu poškozeným řešil Nejvyšší soud „*Peněžní prostředky na účtu vedeným peněžním ústavem na základě smlouvy o běžném účtu nejsou v majetku majitele účtu, v jehož prospěch byl tento účet zřízen, ale v majetku peněžního ústavu. Pokud tedy pachatel neoprávněně odčerpá peněžní prostředky z účtu, škoda vznikla peněžnímu ústavu, nikoli majiteli účtu. Poškozeným je peněžní ústav*“.⁸³ Jiný názor má Žďárský, který se přiklání k extenzivnímu výkladu, podle kterého je za poškozeného považován, vedle toho, kdo účet vede, i majitel účtu.⁸⁴

Hotové peníze z nepředané výhry v karetní hře jsou věci cizí.⁸⁵ Neodevzdané peníze, které představují nezaplacenou cenu poskytnuté služby, jsou ve vztahu k tomu, kdo službu poskytl cizí věci.⁸⁶

Za věc je považovaná i ovladatelná přírodní síla, zejména elektrická, jaderná a parní energie a také plyn.⁸⁷ Naopak dle judikatury Nejvyššího soudu za ovladatelnou přírodní sílu nelze považovat telefonní hovor, neboť elektrická energie je při dopravě zpráv využívána jako prostředek k přenosu informací.⁸⁸

Legitimační doklady jsou předmětem krádeže za předpokladu, že je s jejich odcizením způsobená nenahraditelná ztráta. Jedná se např. o jízdenky nebo vstupenky, avšak jiné doklady, např. vkladní knížky jsou pouze dokladem prokazujícím pohledávku. Z tohoto důvodu je odcizení vkladní knížky v úmyslu vybrat na ní uložený vklad pouhou přípravou, avšak pouze v případě, že se jedná o zvlášť závažný zločin, tzn. jednalo by se o krádež podle

---

⁸¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.4.2001, sp. zn 5 Tz 63/2001.

⁸² JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*.6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str. 637.

⁸³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.8.2013, sp. zn 4 Tdo 812/2013.

⁸⁴ Žďárský, Z., *K identifikaci poškozeného u trestných činů zasahujících zůstatek na účtu*, Trestněprávní revue 3/2015, s.53, ISSN 1213-5313.

⁸⁵ Stanovisko Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky k zajištění jednotného výkladu zákona ze dne 18.2.1976, R 13/1976 tr.

⁸⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu SR ze dne 22.6.1990, sp. zn 8 Tz 94/90.

⁸⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*.2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1976, 1979-1984.

⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6.8.1998, sp. zn 3 Tz 71/98.

§205(5) TZ. V opačném případě není příprava trestná⁸⁹ a krádež vkladní knížky by byla beztrestná.⁹⁰

Ustanovení o věcech se vztahují i na cenné papíry, a to bez ohledu na jejich formu. V českém právu nebyl vývoj krádeže cenných papírů jednotný. Do 1.1.1998 se za věci považovaly jen listinné cenné papíry, ve kterých byla hodnota přímo inkorporována. Zaknihované papíry, které neměly materializovanou podobu, si šlo přisvojit jen podvodným jednáním. Po 1.1.1998 nastala změna, kdy pro právní kvalifikaci je rozhodné, zda se pachatel cenných papírů zmocnil nebo si je přisvojil poté, co mu byly svěřeny. Z tohoto důvodu je nutno každý případ posuzovat ad hoc. O krádež se bude jednat v případě, kdy se pachatel zmocnil cenných papírů, aniž by mu předtím byly svěřeny nebo by někoho uvedl v omyl, jeho omylu využil či mu zamlčel podstatné skutečnosti.⁹¹

Za cizí věc se podle teorie považuje i součást přírody, živá zvířata a zpracované oddělené části lidského těla. Jedná se zejména o ovocné stromy, úrodu, užitkové rostliny apod. Za oddělenou část lidského těla považujeme např. paruku z pravých vlasů, či zub se zlatou korunkou. Zpracováním se myslí úprava, přizpůsobení či řemeslné nebo výrobní použití oddělené části těla. Neoprávněné odebírání či jiné nakládání s orgány, tkáněmi včetně provedení transplantace za úplatu je pak trestné podle hlavy první, dílu pátého zvláštní části trestního zákoníku.⁹² Mrtvá zvířata nebo části jejich těl jsou taktéž věcí, protože lze určit jejich hodnotu a použít je k jiným účelům.⁹³

Zajímavostí je odcizení náhrobních kamenů ze hřbitovů. Soudy zde řešily otázku, zda náhrobní kameny mohou být ve vlastnictví, případně koho. Postupně došly k závěru, že vlastníkem jsou primárně pozůstalí, pokud pozůstalí z nějakého důvodu nejsou, pak je vlastníkem stát.⁹⁴

4.4 Objektivní stránka krádeže

Druhý obligatorní znak skutkové podstaty trestného činu je objektivní stránka, která obsahuje tři obligatorní znaky, a to jednání, následek a příčinnou souvislost mezi

---

⁸⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1976, 1979-1984.

⁹⁰ Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21.11.1990, sp. zn 2 To 193/90.

⁹¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1976-1984.

⁹² Ibid 1976, 1979-1984.

⁹³ Kuchta, J., *Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku* Právní rozhledy 1/2010, ISSN 1210-6410, s.1.

⁹⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 14.3.1986, sp. zn 5 Tz 24/85.

jednáním a následkem. Objektivní stránka také může obsahovat fakultativní znaky, které nemusí být přítomny u všech skutkových podstat, ale pokud je daná skutková podstata předpokládá, tak musejí být splněny, aby byla naplněna. Jedná se např. o místo činu nebo hmotný předmět útoku (v případě krádeže je to cizí věc).⁹⁵

Jednání je projev vůle ve vnějším světě, které může mít podobu konání nebo opomenutí. Pokud chybí některá ze dvou složek jednání, nejedná se o jednání ve smyslu trestního práva. Fyzické násilí vylučuje projev vůle, a tedy i jednání v trestněprávním smyslu.⁹⁶

Následek je porušení či ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem. Zvláštní význam má následek u majetkových trestných činů. Od 1.1.2002 jsou v trestních předpisech výslovně zakotveny peněžité částky, které vyjadřují rozsah škody způsobené trestným činem. Dříve byl přístup odlišný. Částky byly definovány judikaturou, která ovšem nereagovala na společenské změny. Po roce 1990 přišla změna, která přinesla nové pravidlo pro určení škody. Základem, od kterého se výpočet škody prováděl, byla minimální měsíční mzda stanovená obecně závaznými předpisy. Od roku 1993 se obecné hodnotící pojmy počítaly dvojnásobkem; k tomu viz.⁹⁷ Toto pojetí vedlo k porušování zásady nullum crimen sine lege scripta a docházelo ke zpříšňování trestní represe. V současnosti jsou výše škod nastaveny v trestním zákoníku takto, avšak od 1.10.2020 bude účinná novela trestního zákoníku, která výši škod zdvojnásobuje.⁹⁸

Škoda nikoli nepatrná	Od 5000 Kč
Škoda nikoli malá	Od 25 000 Kč
Větší škoda	Od 50 000 Kč
Značná škoda	Od 500 000 Kč
Škoda velkého rozsahu	Od 5 000 000 Kč

99

Vyjádření těchto částek přímo v zákoně lze považovat za správné, neboť dochází k naplnění zásady nullum crimen sine lege scripta a nullum crimen sine lege certa. Podle Jelínka je toto pojetí vhodnější než předchozí úprava, neboť jsou částky pevně vyjádřeny

⁹⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.175-195.

⁹⁶ Ibid, str.175-195.

⁹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15.7.1992, sp. zn 1 To 33/92.

⁹⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.175-195.

⁹⁹ §138 zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009, trestní zákoník.

v zákoně a neodkazují na podzákonou normu.¹⁰⁰ Dle mého názoru je však problematické, že tyto hranice zůstaly od roku 2002 neměnné, neboť došlo k výrazným ekonomickým i sociálním změnám. Minimální mzda pro rok 2002 byla 5 700 Kč¹⁰¹, od té doby došlo k jejímu výraznému nárůstu, pro rok 2020 je její výše 14 600 Kč.¹⁰²

Poslední obligatorní znak objektivní stránky trestného činu je příčinná souvislost, která musí existovat mezi jednáním a způsobeným následkem.¹⁰³

Trestní zákoník obsahuje dvě samostatné skutkové podstaty, podle kterých se krádeže dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc, tím, že se jí zmocní. Tyto dva termíny mají při interpretaci krádeže veliký význam.

Termín přisvojit má za sebou poměrně dlouhou historii. Jak bylo uvedeno výše, se zavedením tohoto termínu se svrhla vlna kritiky od Císařové a Říhy.¹⁰⁴ Význam přisvojení tkví v získání trvalé možnosti dispozice s věcí. Pachatel se nestává vlastníkem věci, protože trestným činem nelze nabýt vlastnické právo. Není podstatné, jakým způsobem s věcí pachatel po činu naloží.¹⁰⁵

Zmocnit se věci může pachatel vlastní rukou nebo za použití nějakého nástroje, může se věci zmocnit tajně nebo veřejně. Pachatel si přisvojí věc tím, že se jí zmocní, pokud odejme věc z dispozice vlastníka nebo držitele a jestliže si tak zjedná možnost s věcí trvale nakládat buď sám nebo společně s jinými osobami. Zda je věc v moci jiného se posuzuje ad hoc. V moci vlastníka jsou např. i věci odložené a uschované nebo zapomenuté či ztracené případy, že vlastník ví, kde je hledat. Krádež nelze spáchat na věci ničí, opuštěné nebo ztracené věci, která je již z moci vlastníka nebo držitele. Pokud však byla nějaká věc věci ničí a byla odevzdána příslušné obci podle podmínek stanovených občanským zákoníkem, může být taková věc předmětem krádeže. Trestný čin je dokonán zmocněním se cizí věci s úmyslem přisvojit si ji.¹⁰⁶ Pachatel se věci zmocní, když si vytvoří možnost volně

---

¹⁰⁰ Jelínek, J.: *Novela trestního řádu 2001*, Bulletin advokacie, č.11-12/2001, ISSN 1805-8280.

¹⁰¹ <https://www.finance.cz/makrodata-eu/trh-prace/statistiky/mzda> [online], [cit. -2020-2-28].

¹⁰² <https://www.aktualne.cz/wiki/finance/minimalni-mzda-pro-rok-2020/r~a02230c01a9111ea8d520cc47ab5f122/>, [online], [cit. -2020-2-28].

¹⁰³ NOVOTNÝ, František a Josef SOUČEK. *Trestní právo hmotné.3.*, rozš.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-291-2, str.118, 127-139.

¹⁰⁴ Císařová, D: *Několik zamyšlení nad některými problémy návrhu nového trestního zákona*. AUC Iuridica, 2007, ISSN 0323-0619, č.2, s 41,

Říha, J.: *Nové pojetí trestného činu krádeže*. Trestněprávní revue 10/2009, s291, ISSN 1213-5313.

¹⁰⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář.2.vyd.* v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1978-1980.

¹⁰⁶ Ibid, str.1978-1980.

s věci nakládat s vyloučením moci osoby, které se věc odnímá.¹⁰⁷ Trestný čin je dokonán i v případě, kdy pachatel krátce po činu na naléhání poškozeného věc vrátí.¹⁰⁸ Dokonaný trestný čin krádeže nastane i v případě, kdy pachatel odejme věc z moci poškozeného a ukryje jí na místě s úmyslem ji později vyzvednout.¹⁰⁹ Dokonce se bude jednat o dokonanou krádež v případě, kdy pachatel po násilném vniknutí do místnosti pomocí klíčů vnikne do stolů a skříní, odcizí z nich věci a uloží je do připraveného zavazadla, i když pak za dalším účelem v místnosti setrvá.¹¹⁰ Zajímavé rozhodnutí Nejvyššího soudu je rozhodnutí, kde se soud vyjádřil k dodatečnému souhlasu poškozeného, pokud se totiž někdo zmocní cizí věci bez souhlasu vlastníka, ale se zřetelem k poměrům vlastníka a k okolnostem důvodně předpokládá, že by vlastník souhlas dal a vlastník dodatečně tento souhlas dá, nejde o trestný čin.¹¹¹

Rozsudky soudů používají termín *odcizit*. Ke kritice tohoto slova, jakožto ke kritice soudní praxe, která spočívá v popisování skutků do výroků se vyjádřil Vučka. Podle jeho názoru je slovo *odcizit*, které soudní praxe používá, pouze synonymem ke slovu *ukrást*. Trestný čin se pak nazývá *krádež*, nikoliv *odcizení* a všechny rozsudky obsahující slovo *odcizení* by se tak měly zrušit.¹¹² Ve své argumentaci odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu, např. na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.7.2006 „*Je nutné připustit že trestní zákon v případě trestného činu krádeže, což je trestná činnost, kterou byla předmětná vozidla získána, nepoužívá pojmy odcizení nebo odcizí, ale skutkovou podstatu formuluje slovy, „kdo si присvojí cizí věc, tím že se jí zmocní“*“, lze tato dvě vyjádření považovat za obsahově shodná, neboť obě představují tutéž skutečnost. Ve vzájemném poměru těchto výrazů lze, „*prisvojí si cizí věc tím, že se jí zmocní“*“, považovat za výkladovou či popisnou formulaci jednoslovného *odcizí*. Takto je *odcizení* chápáno celou soudní praxí a je používáno i v literatuře. V této souvislosti je též běžně používaný pojem *odcizená věc*, tedy věc, která byla získána tak, že si pachatel *prisvojl cizí věc tím, že se jí zmocnil*. Není pochyb o tom, že pokud jsou v rozsudku uvedeny výrazy, „*odcizí*“, lze je ztotožnit se zákonnou formulací „*prisvojí si cizí věc, tím že se jí zmocní*“, která je znakem skutkové podstaty trestného činu *krádeže*“.¹¹³ Vučka taktéž

¹⁰⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 21.10.1971, sp. zn 2 To 104/71.

¹⁰⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR dne 29.3.1966, sp. zn 1 Tz 16/66.

¹⁰⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1976-1980.

¹¹⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky ze dne 20.2.1976 sp. zn 6 To 4/76.

¹¹¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5.10.1984, sp.zn 4 Tz 28/84.

¹¹² Vučka, J., „*Odcizení*“ aneb *Kdy si konečně přiznáme problém?* Trestněprávní revue 1/2018, s.11, ISSN 1213-5313.

¹¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.7.2006, sp. zn 8 Tdo 813/2006.

poukazuje na stránky Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR, podle kterého jsou slova odcizit a ukrást též synonyma,¹¹⁴ k tomu též Pala a Všianský.¹¹⁵ Já s názorem Akademie věd souhlasím, avšak s názorem Vučky nikoliv. Podle mého názoru není podstatné, zda soudy ve svých rozhodnutích používají slovo odcizit či ukrást, neboť to jsou synonyma.

Zmocnění se cizí věci může mít více podob.

a) Škoda nikoli nepatrná

První z možností, jak se může pachatel dopustit krádeže, je ta, ve které způsobí škodu nikoli nepatrnou, tj. způsobí škodu v hodnotě min. 5000 Kč. Pokud způsobí nižší škodu, jedná se o přestupek, za předpokladu, že zde není jiná okolnost uvedená v § 205(1) TZ. Za trestný čin krádeže podle tohoto ustanovení je nutné považovat i jednotlivé útoky, jimiž pachatel způsobil škodu nižší, jestliže jde o útoky spáchané spolu s dalšími formou pokračování v trestném činu podle §116 TZ¹¹⁶ a celková škoda dosáhne nad hranici 5000Kč. V takovém případě se jedná o jeden trestný čin.¹¹⁷ Otázkou sčítání škod u pokračování v trestném činu se zabýval Kučera. Podle něj je pokračování v trestném činu považováno za jediný trestný čin, proto je potřebné posuzovat jednání jako jeden trestný čin a je možno škody sčítat.¹¹⁸ Lze říci, že jeho názor koresponduje s rozhodnutím Nejvyššího soudu „*Pokud dlužno sčítati částky z jednotlivých krádeží*“.¹¹⁹ Pokračování není přerušeno, jestliže pachatel nejprve odcizuje věci menší hodnoty a v menším množství a v průběhu útoku se rozhodne, že další útok spáchá za použití dopravního prostředku a odcizí tak více věcí. Podobnost způsobu páčání zde není narušena.¹²⁰

Škodou je celá hodnota věci i v případě, že pachatel dá na místo věc jinou, ale nezastupitelnou. Takové jednání se posoudí jako pokus o náhradu škody.¹²¹ Při stanovení výše škody z ceny se vychází z §137 TZ.¹²² Pro posouzení výše škody způsobené trestným

¹¹⁴ <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5379>, [online], [cit. -2020-2-28].

¹¹⁵ PALA, K., VŠIANSKÝ, J., *Slovník českých synonym*, Praha: Lidové noviny, 1994, ISBN 80-7106-059-3, str.188.

¹¹⁶ *Pokračováním v trestném činu se rozumí takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují, byť i v souhrnu, skutkovou podstatu stejného trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.*

¹¹⁷ Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27.8.1990 sp. zn 3 T 62/90.

¹¹⁸ Kučera, P., *Sčítání škod v souvislosti s kvalifikací pokračování v trestném činu*, Trestněprávní revue 6/2007, s.1, ISSN 1213-5313.

¹¹⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 23.1.1922, sp.zn Kr I 328/21.

¹²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.4.1996, sp.zn 1 Tzn 47/95.

¹²¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22.8.1962 sp. zn 8 Tz 49/62.

¹²² *Při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle*

činem a pro rozsah povinnosti k její náhradě je rozhodující částka potřebná pro uvedení věci do původního stavu. Ke zhodnocení, o něž byla opravou původní hodnota věci zvýšena, se nepřihlíží.¹²³ Při stanovení výše škody se vychází ze skutečné škody, která představuje majetkovou hodnotu, o kterou byl majetek poškozeného zmenšen, nikoliv z výše obohacení pachatele.¹²⁴ Při stanovení ceny se vždy přihlíží k legální ceně, ne k ceně na černém trhu.¹²⁵ U krádeže spoluvlastnického podílu je způsobenou škodou jen hodnota tohoto podílu. Při krádeži věci, která se s ohledem na mimořádně kulturně historickou hodnotu obvykle neprodává, nelze při stanovení výše škody vycházet z kritéria dle §137 TZ, které je založeno na tržní ceně. Z tohoto důvodu se při stanovení výše škody vychází z účelně vynaložených nákladů na obstarání obdobné nebo stejné věci nebo na uvedení v předešlý stav. Taková škoda musí vždy odpovídat hodnotě původní historické památkově chráněné věci, čili musí vyjadřovat cenu, za niž by bylo možné opatřit věc stejné historické a kulturní hodnoty. Při zjišťování rozsahu škody se vychází z hmotněprávních předpisů, u starých a opotřebovaných věcí se přihlíží ke stáří věci nebo k jejímu opotřebení. Pokud nelze zjistit přesnou výši škody, tak se musí zjistit alespoň minimální výše. Tato minimální výše se musí opírat o provedené důkazy a nelze ji určit odhadem. Za součást škody nelze považovat majetkové sankce.¹²⁶ V případě, kdy pachatel odcizí počítač s počítačovým programem, je součástí škody i cena tohoto programového vybavení.¹²⁷

Bez ohledu na výši škody je krádež trestným činem, pokud je zde jedna z následujících okolností, které budou uvedeny níže.

b) Vloupání

Vloupání je vymezeno v §121 TZ takto „*Vloupáním se rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly*“.¹²⁸ Prostor je dle Šámala chápán jako budova, místnost nebo část místnosti.

---

prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.

¹²³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 6.7.1971 sp. zn 5 Tz 16/71.

¹²⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 16.7.1971 sp. zn 1 To 78/71.

¹²⁵ Usnesení Vrchního soudu ze dne 22.1.1993, sp.zn 1 To 66/92.

¹²⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1976, 1984-1986,

¹²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.3.2005, sp.zn 5 Tdo 291/2005.

¹²⁸ Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009, trestní zákoník.

Může se nacházet v bytě, domě, ale i v hotelovém pokoji, kůlně nebo zahradním altánku. Prostorem může ovšem být i oplocený pozemek nebo zahrada.¹²⁹

Pojem uzavřený chápe Šámal jako ochranu věci proti odcizení ze strany člověka. Nejedná se o zábranu na ochranu zvířat nebo o obal chránící věc při přepravě. Nejčastěji se jedná o oplocení nebo uzamčení pomocí zámku.¹³⁰

Vniknutí je v teorii vykládáno jako vstup do uzavřeného prostoru, ale také sáhnutí do takového prostoru nástrojem či rukou. Věc, která je předmětem útoku, musí být bezpodmínečně uvnitř takového prostoru, přičemž stačí, že se v takovém prostoru nachází z části.¹³¹ Za takový prostor je brána i skříňka telefonního automatu.¹³²

Jinou jistící překážkou je dle Jelínka např. plot, mříž nebo stěna. K překonání překážky je potřeba použití síly, avšak překážka tím nemusí být poškozena.¹³³ Jinou jistící překážkou je dle judikatury i drátěný plot o výšce 185 cm uzavírající určitý prostor,¹³⁴ jiné rozhodnutí, které se touto problematikou zabývá je rozhodnutí Vrchního soudu v Praze *„Překážkou, jejímž účelem je zabránit vniknutí, může být i překážka, která není součástí samotného domu, ale brání volnému přístupu na pozemek, na němž se dům nachází, např. drátěný plot.“*¹³⁵

První z forem vloupání je vloupání za použití lsti. Lest je vysvětlována jako vyvolání omylu nebo využití omylu cizí osoby s úmyslem dosáhnout nějakého cíle. Lest nelze použít ve vztahu ke zvířeti. Za vniknutí do uzavřeného prostoru lstí lze považovat např. případ, kdy se pachatel ukryje v obchodním domě před jeho uzavřením nebo lživé tvrzení pachatele za účelem vstupu do domu, kdy se pachatel vydává např. za pracovníka plynáren kontrolujícího plynoměr.¹³⁶ K tomu se vyjádřil Nejvyšší soud *„Pachatel vnikne neoprávněně do bytu také tehdy, vstoupí-li do něj sice se souhlasem osoby bydlící v daném bytě, avšak toho souhlasu*

---

¹²⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 1311–1314.

¹³⁰ Ibid, str. 1311–1314.

¹³¹ Ibid, str. 1311-1314.

¹³² Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 3.8.1990, sp. zn 3 T 49/90.

¹³³ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str. 636-644.

¹³⁴ Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11.1.1993, sp. zn 4 To 65/93.

¹³⁵ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.5.1993, sp. zn 3 To 16/93.

¹³⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1311-1314.

*dosáhne lstí založenou na nepravdivém tvrzení o své totožnosti, popřípadě o důvodech či účelu svého vstupu do bytu.*¹³⁷

Druhá z forem vloupání tkví ve vloupání nedovoleným překonáním uzamčení. Šámal toto jednání vysvětluje jako vniknutí do určitého uzamčeného prostoru za pomoci odcizených, nalezených klíčů, za pomoci klíčů vylákaných od majitele, vniknutí do takového prostoru pomocí paklíče nebo jiné technické pomůcky. Při překonání uzamčení není vyžadována síla.¹³⁸ K odcizení věci uzamčené se již mnohokrát vyjádřily soudy „*Kdo i s uzamčeným v ní obsahem odcizí schránku, chovanou v místnosti neuzamčené, dopustí se ohledně obsahu krádeže na věcech uzamčených*“¹³⁹

Poslední forma vloupání je vloupání za použití síly. Tímto jednáním se v terorii rozumí zejména případy násilného působení na překážku např. přeřezání mříží, přežení plotu, vyšplhání po hromosvodu atd..¹⁴⁰ O použití násilí jde také tehdy, kdy pachatel k překonání překážky použije nástroj, takže intenzita vlastní fyzické síly nebyla tak veliká.¹⁴¹ Dle judikatury je za násilí považována i situace, kdy pachatel odstranil uzamčený zámek, který zajišťoval vstup do objektu poškozeného a současně jej nahradil vlastním zámkem, byť teprve následně, s časovým odstupem za použití vlastních klíčů, vstoupil do objektu poškozeného a odcizil zde jeho věci.¹⁴²

Jako velmi zajímavý lze pokládat rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kde soud řešil problematiku odcizování nafty z potrubí skupinkou pachatelů. Podle tohoto rozsudku je vloupáním i navrtání potrubí, za účelem odcizení tekutiny v něm.¹⁴³

V souvislosti s touto formou krádeže je nezbytné upozornit na možný souběh s trestným činem porušování domovní svobody dle §178 TZ.¹⁴⁴ Porušování domovní svobody

---

¹³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.10.2007, sp. zn 7 Tdo 1147/2007.

¹³⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1311–1314.

¹³⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 25.10.1919, sp. zn Kr I 388/1919.

¹⁴⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1311-1314.

¹⁴¹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.5.1993, sp. zn 3 To 16/93.

¹⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.8.2011, sp. zn 7 Tdo 1017/2011.

¹⁴³ Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18.11.1998, sp. zn 2 T 81/97.

¹⁴⁴ 178(1) *Kdo neoprávněně vnikne do obydlí jiného nebo tam neoprávněně setrvá, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

(2) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, užije-li při činu uvedeném v odstavci 1 násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí nebo překoná-li překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí.*

(3) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, jestliže užije při činu uvedeném v odstavci 1 násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí a takový čin spáchá se zbrání nebo nejméně se dvěma osobami.*

je totiž často prostředkem k dalším trestným činům, zejména pak krádeže vloupáním. Souběh těchto trestných činů je ovšem vyloučen v případech faktické konsumpce.¹⁴⁵ K otázce souběhu krádeže vloupáním do bytu nebo chaty a porušování domovní svobody se vyjádřil i Nejvyšší soud.¹⁴⁶ Další typický trestný čin, který je často v souběhu s krádeží vloupáním je poškození cizí věci podle §228 TZ¹⁴⁷,¹⁴⁸.

c) Násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí

Tato skutková podstata předpokládá, že si pachatel věc bezprostředně po činu pokusí uchovat násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, přičemž toto jednání spáchá v krátké návaznosti na krádež. Při delším časovém odstupu by podmínka bezprostřednosti splněna nebyla. Násilí je v teoretických kruzích chápáno jako použití fyzické síly k překonání nebo zamezení odporu a směřuje proti poškozenému, který se snaží získat věc zpět. Násilí ovšem může směřovat i proti jiné osobě, např. proti hlídači, který pachatele přistihl při činu. Pohrůžka bezprostředního násilí je pohrůžka násilím, které má být vykonáno hned. Může být vyjádřena konkludentně nebo slovně. Tato pohrůžka nemusí směřovat pouze vůči poškozenému, ale také na život, zdraví či majetek jiných osob.¹⁴⁹ V případě, kdy násilí či pohrůžka bezprostředního násilí směřuje k jinému cíli, než je uchování si ukradené věci bezprostředně po činu, půjde o vícečinný souběh krádeže a vydírání.¹⁵⁰ Za krádež se rovněž nepovažuje jednání pachatele za použití pohrůžky násilí, jehož účelem je přimět poškozeného, aby pachatele nezadržel a nechal ho odejít z místa činu.¹⁵¹

d) Věc, kterou má jiný na sobě nebo při sobě

Čtvrtá forma krádeže je spáchaná na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě. Jedná se zejména o peníze, šperky, věci v kabelce, kapse apod. Pojem při sobě vyjadřuje stav,

---

¹⁴⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str.587.

¹⁴⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 4.4.1974, sp.zn 1 Tzf 2/74.

¹⁴⁷ 228(1) *Kdo zničí, poškodí nebo učiní neopotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*

¹⁴⁸ GŘIVNA, Tomáš., Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*, 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, ISBN 978-80-7478-614-3, str. 262-271.

¹⁴⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1984-1987.

¹⁵⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.2.2012, sp.zn 8 Tdo 98/2012.

¹⁵¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.4.2007, sp.zn 5 Tdo 345/2007.

kdy poškozený věc drží v ruce, ale také situaci, kdy se věc nachází v jeho blízkosti.¹⁵² Tato forma krádeže odkazuje na kapesní krádeže, které patří mezi nejčastěji páchané krádeže.¹⁵³ Kapesní krádeže bývají často páchany členy organizované skupiny.¹⁵⁴ Organizovaná skupina je přitěžující okolností uvedená ve kvalifikované skutkové podstatě.

e) Území, na kterém je nebo byla prováděna evakuace osob

Poslední formou krádeže spáchanou podle prvního odstavce je krádež na evakuovaném území.

Evakuace je chápána jako vyklizení osob a majetku z prostoru ekologických a průmyslových havárií, válečného konfliktu a živelných pohrom, případně jiných událostí, které závažným způsobem ohrožují život, zdraví, majetek, vnitřní hodnoty nebo bezpečnost.¹⁵⁵ Evakuaci vyhláší vláda dle §6 Krizového zákona „*Vláda je oprávněna v době trvání nouzového stavu na nezbytně nutnou dobu a v nezbytném rozsahu nařídit evakuaci osob a majetku z vymezeného území*“¹⁵⁶ Podmínky jsou uvedeny v §5 tohoto zákona. Ústavní zákon o bezpečnosti, který se týká nouzového stavu, stavu ohrožení a válečného stavu však neobsahuje žádné ustanovení o evakuaci. Nouzový stav vyhláší vláda na dobu 30 dnů v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Současně s vyhlášením vláda vymezí, které povinnosti jsou uloženy a která základní práva a svobody se omezují. Stav ohrožení státu vyhláší na návrh vlády Parlament ČR, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu a demokratické zásady.¹⁵⁷ Válečný stav vyhláší také Parlament ČR, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně. Nejmírnější stav, který může být vyhlášen je stav nebezpečí. Tento stav neupravuje Ústavní zákon o bezpečnosti, ale pouze Krizový zákon. Stav nebezpečí vyhláší hejtman kraje nebo

---

¹⁵² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.1.2005, sp.zn 8 Tdo 1297/2004.

¹⁵³ Statistický přehled kriminality za rok 2019 [online]. Česká republika: PČR [cit.2020-2-27]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>.

¹⁵⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.640,

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28.8.2007, sp. zn 23 To 686/2007.

¹⁵⁵ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář.*2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1986-1988.

¹⁵⁶ Zákon č. 240/2000 Sb. ze dne 28.6.2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

¹⁵⁷ Ústavní zákon č.347/1997 Sb. ze dne 22.8.1998, o bezpečnosti České republiky

primátor hlavního města Prahy, podle §14(4)g Krizového zákona může nařídit evakuaci obyvatelstva. Kromě vyhlášení také organizuje a koordinuje evakuaci.¹⁵⁸

Tuto formu krádeže do trestního zákoníku začlenil zákonodárce až v roce 2009. Jedná se tedy o nový typ krádeže. Tímto zákoník reaguje na zvlášť přitěžující okolnost uvedenou v §205(4)b TZ, tedy spáchání krádeže za stavu ohrožení státu, válečného stavu nebo stavu živelné pohromy. Tato forma krádeže byla zavedena, aby postihla pachatele, který využívá situace a zmocní se věci na území, kde je z důvodu evakuace velmi ztížena ochrana majetku. Tímto svým jednáním projevuje svou bezohlednost.¹⁵⁹

Podle Jelínka je takovýto záměr chvályhodný, avšak považuje jakékoliv rozšiřování podmínek trestní odpovědnosti při současném formálním pojetí trestného činu za diskutabilní, a to též v souvislosti s dekriminizací a depenalizací proklamovanou věcným záměrem trestního zákoníku.¹⁶⁰

S tímto názorem souhlasí i Říha, který uvádí, že je tomu tak, protože tato evakuační okolnost úzce souvisí s přitěžujícími okolnostmi uvedenými v §205(4)b TZ. Problém může nastat u stavu živelné pohromy, což je událost, která nastává v důsledku přírodní nebo lidské činnosti a je typická svým ničivě a neovladatelně přírodní silou devastujícím způsobem zasahující přírodu a společnost. V důsledku živelné pohromy může vláda vyhlásit nouzový stav. V případě takového stavu je evakuace osob typická. Pokud dojde ke spáchání krádeže na takovém území, dochází k naplnění dvou podmínek, a to podmínek uvedených v §205(1)e TZ a §205(4)b TZ. Tímto hrozí kumulativní naplnění dvou podobných skutečností, kdy jedna je vnímaná jako okolnost základní a druhá jako kvalifikovaná. U té kvalifikované je ovšem vyšší trestní sazba, takže může nastat situace, kdy pachatel odcizí cizí věc a nezpůsobí tím škodu nikoli nepatrnou, nespáchá čin vloupáním, nepoužije násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí a neodcizí věc, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, ale spáchá svůj čin na území živelné pohromy, tj. na území, kde je prováděna evakuace osob. V tomto případě bude postihnut trestní sazbou od 2 do 8 let, tedy stejně jako někdo, kdo způsobí značnou škodu, což je poměrně velký postih, pokud bereme v úvahu, že takové jednání dosud nebylo trestným činem. Podle Říhova názoru by pak mělo být jednání v

---

¹⁵⁸ Zákon č. 240/2000 Sb. ze dne 28.6.2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

¹⁵⁹ Důvodová zpráva k zákonu č.40/2009 Sb., trestní zákoník, dostupné [online], [cit.2020-2-27], z <https://www.beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bochaperviewdocument.seam?documentId=oz5f6mrqga4v6nbql5shu&groupIndex=4&rowIndex=0>.

¹⁶⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.6.* aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, 3, str.641.

§205(4)b TZ vypuštěno, neboť jde o ustanovení přepínající trestní represi, dopadající i na případy společensky méně významné. V případech společensky závažnějších pak postačí ponechat stávající možnost zvýšit trestní sazbu a pachatele postihovat v rámci trestní sazby přísněji, při zohlednění přitěžujících okolností dle §42 písm. j TZ.¹⁶¹

Velmi zajímavým případem, který se k této okolnosti vztahuje se zabývaly soudy v Brně. Muž během vyhlášeného nouzového stavu na jaře 2020 v obchodě odcizil housky v hodnotě 62,50 Kč, za tento čin mu byl uložen trest 1,5 roku nepodmíněného odnětí svobody.¹⁶² Tento případ jistě bude v teorii budit diskuse, jelikož uložený trest byť je zákonný, je velmi přísný.

f) Opakovaná krádež

Poslední základní skutková podstata krádeže je vyjádřena ve druhém odstavci. Této krádeže se dopustí ten, kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a současně byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán. V případě, kdy pachatel naplní znaky podle prvního i druhého odstavce, je nutné v právní kvalifikaci uvést oba odstavce, ačkoli se jedná o základní skutkové podstaty.¹⁶³ S tímto názorem souhlasí Říha, který upozorňuje na problematiku vyjádření zákonodárce, kdy vyjmul případ recidivy z prvního odstavce, zařadil ho do druhého a nešťastně ji formuloval. Tvrdí, že se jedná o samostatnou obměnu výchozí skutkové podstaty.¹⁶⁴ Tento názor není v teorii jednotný, například Kratochvíl říká, že se jedná o kvalifikovanou skutkovou podstatu, nikoli základní.¹⁶⁵ Podobně se vyjádřil i Chromý, který prohlašuje, že recidiva není v trestním zákoníku součástí základních skutkových podstat.¹⁶⁶ Obdobný názor má i Kuchta.¹⁶⁷

---

¹⁶¹ Říha, J.: *Nové pojetí trestného činu krádeže*. Trestněprávní revue 10/2009, s291, ISSN 1213-5313.

¹⁶² https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/kradez-housky-nouzovy-stav-soud_2007071309_pj

¹⁶³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1986-1988.,

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.6.2011, sp. zn 8 Tdo 18/2011,

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.11.2011, sp. zn 15 Tdo 706/2011.

¹⁶⁴ Říha, J.: *Nové pojetí trestného činu krádeže*. Trestněprávní revue 10/2009, s291, ISSN 1213-5313.

¹⁶⁵ Kratochvíl, V., *Zpětná krádež podle trestního zákona a trestního zákoníku* Trestněprávní revue, 1/2011, s.15, ISSN 1213 5313.

¹⁶⁶ Chromý, J., *K právnímu pojetí recidivy v novém trestním zákoníku*, Trestněprávní revue, 11/2009, s.325, ISSN 1213-5313.

¹⁶⁷ KUČHTA, Josef. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. v Praze.: C.H.Beck, 2009, Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-047-8, str.148.

Odsouzení nebo potrestání je chápáno jako odsouzení nebo potrestání za trestný čin krádeže nebo obdobný trestný čin, např. za loupež.¹⁶⁸ Základním předpokladem pro pojem odsouzení je pravomocný rozsudek, přičemž není třeba aby došlo k výkonu trestu. Odsouzení, které zakládá zpětnost, nesmí v době rozhodování nahlížet na pachatele jako by odsouzen nebyl, a to i před odvolacím soudem.¹⁶⁹ Potrestání je vnímáno jako stav, kdy pachatel je nejenom odsouzen, ale také kdy vykonal alespoň z části uložený trest, pokud výkon trestu nebo právní moc rozsudku nemají za následek to, že se na něho hledí, jako by nebyl odsouzen. Předcházející trest může být jakéhokoliv druhu. Je zde důležitá doba tří let, kdy u odsouzení je rozhodující právní moc rozsudku a u potrestání okamžik výkonu trestu, upuštění od výkonu, prominutí trestu apod.¹⁷⁰ Recidiva může být vyloučena pouze v případě, kdy dřívější odsouzení nebo potrestání je takové povahy, že se na pachatele ohledně všech trestů hledí jako by nebyl odsouzen.¹⁷¹

Pokud se porovnají jednotlivé trestní sazby, zjistí se, že v prvním odstavci hrozí trest odnětí svobody maximálně 2 roky, ve druhém jsou to 3 roky. Zákonodárce tedy trestá přísněji recidivisty.

Jestliže si pachatel přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a naplní tak více znaků skutkové podstaty, je nutné skutek kvalifikovat tak, aby byly vystiženy všechny znaky. Faktická konzumpce není možná.¹⁷²

g) Kvalifikované skutkové podstaty krádeže

V §205 odst.(3), (4) a (5) TZ jsou vyjádřeny kvalifikované skutkové podstaty krádeže. Ve třetím odstavci je uvedeno způsobení větší škody, což je škoda větší než 50 000 Kč. V předcházejícím trestním zákoně tato okolnost nebyla. Trestala se škoda nikoli malá. Dále došlo na zvýšení trestní sazby až na 5 let. Toto pojetí dle Říhy neodpovídá dekriminalizaci a depenalizaci trestního zákoníku, na druhou stranu považuje za správné uvedení větší škody, protože je lépe odstupňována typová závažnost krádeží.¹⁷³

---

¹⁶⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1988-1990,

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2.9.1996, sp. zn 3 To 595/96.

¹⁶⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1988-1190

¹⁷⁰ Ibid, str.1988-1990.

¹⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.1.2003, sp.zn 5 Tdo 1086/2003.

¹⁷² Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31.8.1995, sp.zn 8 To 131/95.

¹⁷³ Říha, J.: Nové pojetí trestného činu krádeže. *Trestněprávní revue* 10/2009, s291, ISSN 1213-5313.

Ve čtvrtém odstavci jsou tři kvalifikační okolnosti, a to organizovaná skupina, značná škoda a stav ohrožení státu, nouzový stav nebo stav živelné pohromy.

Organizovaná skupina je sdružení více osob, které mají mezi sebou rozděleny úkoly a jejichž činnost je vysoce plánovitá a koordinovaná, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu.¹⁷⁴ Taková skupina přitom nemusí mít trvalý charakter. Nevyžaduje se výslovné přijetí člena do skupiny, ale postačí, když se do ní pachatel aktivně zapojí svými činy. Členy takové skupiny mohou být spolupachatelé dle §23 TZ, účastníci podle §24(1) TZ a další osoby, které mají na činu podíl za předpokladu, že jsou si této okolnosti vědomy.¹⁷⁵ Příklad takového spáchání můžeme nalézt v rozhodčí činnosti soudů, kdy Krajský soud v Ostravě judikoval toto „*Spáchání krádeže za okolnosti, kdy dojde k rozdělní úloh spolupachatelů záležející v tom, že jeden s novinami v ruce, jimiž si kryje volnou ruku, se zmocňuje cizí věci, druhý se přitiskl k poškozenému bezprostředně z druhé strany a třetí se na poškozeného tlačí zezadu, čímž vytvářejí tzv. zátku, přičemž čtvrtý sleduje, zda nejsou pozorováni, naplňuje znaky krádeže spáchané členy organizované skupiny*“.¹⁷⁶ Pokud člen organizované skupiny vybočí z dohody na spáchání trestného činu krádeže a věci se zmocní násilím, jeho jednání se posoudí jako loupež a jednání ostatních členů skupiny jako krádež spáchaná formou organizované skupiny.¹⁷⁷

Druhá okolnost uvedená v tomto odstavci je spáchání krádeže za stavu ohrožení státu, válečného stavu apod... K této okolnosti byl již věnován prostor v souvislosti s krádeží na evakuovaném území.

Poslední kvalifikační okolnost ve čtvrtém odstavci je způsobení značné škody, což je škoda vyšší než 500 000 Kč.

V pátém odstavci jsou uvedeny dvě okolnosti. První je způsobení škody velkého rozsahu a druhá tkví ve spáchání krádeže v úmyslu umožnit teror, teroristický útok nebo vlastizrady.

Škoda velkého rozsahu je definována jako škoda od 5 000 000 Kč. U druhé varianty uvedené v tomto odstavci není nezbytné, aby k naplnění teroru, teroristického útoku nebo vlastizrady skutečně došlo. Stačí pouze úmysl takový čin spáchat. Pokud dojde

---

¹⁷⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky ze dne 28.5.1976, sp.zn 4 To 13/76.

¹⁷⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-55, str.1601-1604.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2010, sp. zn 8 Tdo 237/2010.

¹⁷⁶ Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9.9.1994, sp. zn 3 To 322/94.

¹⁷⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 14.9.1982, sp.zn 3 To 43/82.

k přípravě, pokusu nebo k dokonání těchto činů, jednalo by se o souběh krádeže a těchto činů.¹⁷⁸

h) Příprava krádeže

Příprava krádeže je trestná pouze pokud se jedná o zvlášť závažný zločin. Ten je definován v §14(2) TZ jako „*Úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí nejméně deset let*“,¹⁷⁹ samotná příprava je pak definována v §20 TZ.¹⁸⁰ Podle těchto pravidel lze dovodit, že příprava krádeže je trestná pouze podle pátého odstavce.

4.5 Pachatel

Třetím obligatorním znakem skutkové podstaty trestného činu je pachatel.¹⁸¹ Teorie rozlišuje pojmy pachatel a subjekt trestného činu. Jejich rozdíl spočívá v obecnosti či specifčnosti a dále ve stanovení podmínek, za nichž osoba může být pachatelem trestného činu či subjektem skutkové podstaty trestného činu. Často ovšem dochází k jejich zaměňování.¹⁸²

Pachatelem trestného činu může být při splnění podmínek fyzická nebo právnická osoba.

Fyzická osoba je pachatelem, pokud bezprostředně spáchá trestný čin a splní podmínky uvedené v zákoně. Jedná se o věk, přičetnost, u některých trestných činů musí být také splněny zvláštní znaky stanovené zákonem a u mladistvých je ještě podmínkou rozumová a mravní vyspělost. Věková hranice je stanovena na 15 let, přičemž trestní odpovědnost nastává až den po patnáctých narozeninách. Přičetnost není v trestním zákoníku definována, proto se vychází z definice nepřičetnosti v §26 TZ.¹⁸³

---

¹⁷⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1990-1993.

¹⁷⁹ Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009, trestní zákoník.

¹⁸⁰ *Jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvlášť závažného zločinu, zejména v jeho organizování, opotřebování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení, v návodu nebo pomoci k takovému zločinu, je přípravou jen tehdy, jestliže to trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví a pokud nedošlo k pokusu ani k dokonání zvlášť závažného zločinu.*

¹⁸¹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.196.

¹⁸² NOVOTNÝ, František a Josef SOUČEK. *Trestní právo hmotné*. 3., rozš.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-291-2, str.100.

¹⁸³ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017.

Od 1.1.2012 je účinný zákon č.418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Tento zákon má povahu vedlejšího trestního zákona, který je ve vztahu speciality k trestnímu zákoníku. Aby byla právnická osoba trestně odpovědná, musí současně splnit několik podmínek. První podmínkou je protiprávní jednání právnické osoby. Druhou, že za právnickou osobu jedná fyzická osoba uvedená v §8(1) ZTOPO. Třetí tkví v tom, že jednání je v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti. Poslední podmínka spočívá v přičitatelnosti takového jednání právnické osobě. Vývoj právní úpravy trestných činů, které může právnická osoba spáchat nebyl jednotný. Nejprve se mohla právnická osoba dopustit jen taxativně vyjmenovaných trestných činů, ostatní trestné činy spáchat nemohla. Od 1.12.2016 přišla změna, která spočívá v opačném přístupu. Právnická osoba může spáchat veškeré trestné činy, kromě těch, které jsou taxativně uvedené v §7 ZTOPO.¹⁸⁴

Pachatelem krádeže může být po splnění podmínek fyzická i právnická osoba. Právnická osoba může dokonce spáchat všechny majetkové trestné činy, protože žádný z nich není uveden v §7 ZTOPO.¹⁸⁵

4.6 Subjektivní stránka

Čtvrtým obligatorním znakem skutkové podstaty je subjektivní stránka, která se skládá ze zavinění. To je její obligatorní znak. Subjektivní stránka však může obsahovat i znaky fakultativní, např. motiv. Zavinění je chápáno jako vnitřní stav pachatele trestného činu k porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, který je vyvolaný způsobem uvedeným v trestním zákoně.¹⁸⁶

Zavinění může mít čtyři formy, a to přímý a nepřímý (eventuální) úmysl, vědomou a nevědomou nedbalost. Tyto formy zavinění jsou vyjádřeny v §15 a §16 TZ. Všechny formy zavinění jsou postaveny na složce vědění, která musí být přítomná vždy, a složce volní, která se vyskytuje pouze u obou forem úmyslu, u nedbalosti není přítomna. Pro základní skutkové podstaty je vyžadován úmysl, nestanoví-li zákon výslovně, že postačí zavinění

Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.196-215.

¹⁸⁴ Ibid, str.363-382.

¹⁸⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní odpovědnost právnických osob.:Komentář* 2.vydání. v Praze. C.H.Beck, Beckova edice komentované zákony 2018,ISBN 978-80-7400-592-3, str.138-158.

Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009, trestní zákoník,

Zákon č.418/2011 Sb. ze dne 27.10.2011, o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

¹⁸⁶ SOLNÁŘ, V. *Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti.* Praha: Academia, 1972, 367s, str.27.

z nedbalosti. U kvalifikovaných platí opak, tedy není-li stanoveno jinak, stačí zavinění z nedbalosti.¹⁸⁷

Trestný čin krádeže vyžaduje úmyslné zavinění v případě prvního a druhého odstavce. Úmysl musí zahrnovat všechny znaky objektivní stránky. Při присvojení si věci zmocněním se vyžaduje úmysl pachatele získat věc na nikoli přechodnou dobu, avšak pachatel nemusí mít úmysl se obohatit. Úmysl přisvojit si věc musí být v době zmocnění.¹⁸⁸ Pokud pachatel odcizí peněženku v úmyslu zmocnit se peněz v ní, avšak ví, že se v peněžence mohou nacházet i jiné hodnoty a je pro tento případ srozuměn s tím, že vlastníkovu způsobí škodu jejich odcizením, odpovídá i za tuto škodu.¹⁸⁹ U zbylých odstavců stačí k jejich naplnění nedbalost.¹⁹⁰

---

¹⁸⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*.6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.218-251.

NOVOTNÝ, František a Josef SOUČEK. *Trestní právo hmotné*.3., rozš.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-291-2, str. 144-153.

¹⁸⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*.2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1992-1993.

¹⁸⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 2.11.1984, sp.zn 4 Tz 33/84.

¹⁹⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*.2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1989-1991

5 Trestné činy podobné krádeži

Některé trestné činy jsou krádeži podobné, avšak ve významných detailech se liší. V této kapitole bude věnován prostor analýze jednotlivých rozdílů.

5.1 Loupež

Jako první bude provedena komparace krádeže a loupeže. Trestný čin loupeže je zařazen v druhé hlavě prvního dílu zvláštní části trestního zákoníku, avšak krádež je v hlavě páté. Loupež je definována v §173 TZ.¹⁹¹ Trestný čin loupeže má narozdíl od krádeže dva objekty, a to osobní svobodu ve smyslu rozhodování a majetek.

Objektivní stránka spočívá v použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci.¹⁹² Násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí je prostředek ke zmocnění se cizí věci a musí předcházet zmocnění se věci. To je rozdíl oproti krádeži dle §205(1)c TZ, kde násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí přichází až po spáchání činu.¹⁹³ O loupež jde také v případě, kdy se pachatel o krádež pokusí, avšak k jejímu dokonání použije násilí nebo pohrůžku bezprostředního násilí.¹⁹⁴ Násilí nemusí být vykonáváno na osobě, které věc patří, ale i vůči jiné osobě.¹⁹⁵ Neočekávané vytrhnutí věci z ruky není násilím dle §119 TZ, proto se jedná o krádež, avšak pokud poškozený klade odpor a tašku pevně svírá, jedná se o loupež a ne o krádež.¹⁹⁶ Nezáleží na intenzitě násilí, může být i malé.¹⁹⁷

Pro praxi zajímavé rozhodnutí Nejvyššího soudu je to, kdy se soud zabýval otázkou, zda jde o loupež, pokud pachatel odcizí věci v obchodě před zaplacením a na výzvu prodávače reaguje tím, že mu nastříká slzotvorný sprej do očí. Soud dospěl k závěru, že toto jednání vykazuje znaky loupeže a ne krádeže, neboť pachatel trestný čin dokončil nastříkáním

---

¹⁹¹ §173(1) TZ, „Kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let“.

¹⁹² JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str. 578-581.

¹⁹³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 26.10.1970, sp.zn 7 Tz 31/70.

¹⁹⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář.*2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.1726–1735.

¹⁹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 12.10.1984, sp.zn 6 Tz 71/84.

¹⁹⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 23.9.1971, sp.zn 1 To 121/71.

¹⁹⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.4.1967, sp.zn 7 Tz 13/67,

Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 14.2.1980, sp.zn 7 Tz 57/79,

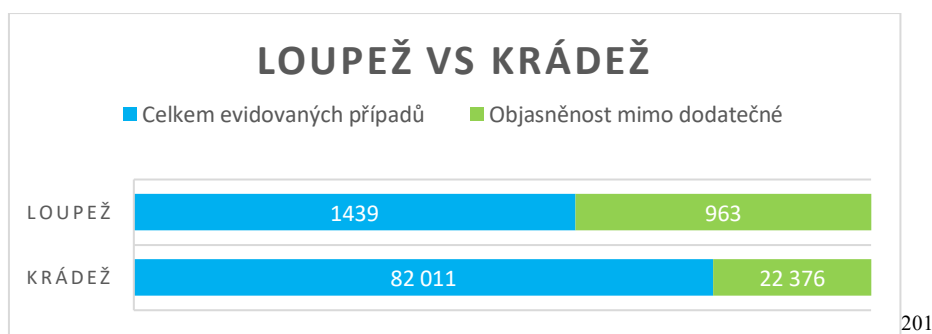
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.6.2003, sp.zn 7 Tdo 571/2003,

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22.1.2009,sp.zn 2 To 112/2008.

spreje do očí a uložení věcí do batohu. Trestný čin loupeže je totiž vždy dokonán použitím násilí, k odejmutí věci dojít nemusí.¹⁹⁸

Stejně jako u krádeže pachatel útočí na cizí věc, proti vlastní věci nelze loupež spáchat. Hodnota věci není rozhodná, nemusí ani vzniknout majetková škoda. To je způsobeno tím, že loupež na rozdíl od krádeže chrání dva objekty.¹⁹⁹ Pokud pachatel násilím vnikne do rodinného domu, přinutí vlastníka domu, aby mu vydal peněžitou částku, a poté z domu odcizuje další věci využívaje toho, že předcházejícím jednáním byl vyloučen odpor poškozeného, posoudí se jeho jednání pouze jako loupež a nikoli jako souběh krádeže a loupeže.²⁰⁰

Na uvedeném grafu lze spatřovat porovnání krádeže a loupeže, kde u loupeže, která byla evidována mnohem méně než krádež, panuje poměrně vysoká objasněnost, zatímco u krádeže je objasněnost poměrně nízká, což může být způsobeno hlavně kapesními krádežemi, kde je velice nízká objasněnost.

5.2 Zpronevěra

Druhý trestný čin, který bude porovnán s krádeží je zpronevěra. Zpronevěra je stejně jako krádež umístěna v páté hlavě zvláštní části trestního zákoníku a je definována v §206 TZ.²⁰²

¹⁹⁸ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20.3.1997, sp.zn 7 To 93/97,

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.12.2004, sp.zn 5 Tdo 1383/2004.

¹⁹⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5 str.1726-1735.

²⁰⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20.11.1992, sp.zn 6 To 49/62.

²⁰¹ Data z, Statistický přehled kriminality za rok 2019 [online]. Česká republika: PČR [cit.2020-2-25]. Dostupné z <http://www.police.cz/clanek/statistické-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>, graf vlastní výroby.

²⁰² 206(1) „Kdo si присvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový

Objektem zpronevěry je vlastnictví věci. To můžeme považovat za první rozdíl oproti krádeži, kde je objektem nejenom vlastnictví, ale také držba věci a faktická dispozice s věcí. Předmětem útoku je cizí věc, která byla pachateli svěřena. Právě předmět útoku tvoří veliký rozdíl mezi těmito trestnými činy. Zpronevěra je páchaná zejména na věcech individuálně určených, ovšem i zastupitelné věci mohou být předmětem zpronevěry, a to v případě, kdy má držitel povinnost tytéž věci vrátit; typickým příkladem jsou peníze. Svěření věci znamená odevzdání do výlučné faktické moci jiného. Svěřitel nemusí být vlastník, ale ten, komu byla věc svěřena je vždy pachatelem.²⁰³

Další pararely lze nalézt v objektivních stránkách, které jsou si velmi podobné. Hlavní rozdíl nespočívá pouze v předmětu útoku, ale také v tom, že základní skutková podstata má pouze jednu podmínku, a to způsobení škody nikoli nepatrné. Další rozdíl leží ve druhém odstavci, kdy je recidiva znakem kvalifikované skutkové podstaty, narozdíl od krádeže, kde je znakem základním.²⁰⁴

Primárním znakem obou trestných činů je, že si pachatel věc přisvojí. Tento znak však není naplněn, jestliže pachatel s věcí disponuje jen krátkodobě a přechodně a poté jí vrátí.²⁰⁵ Pokud pachatel převezme tržbu restaurační provozovny od zaměstnance s tím, že jí odevzdá na poště, ale toto neučiní a tržbu si ponechá, spáchá zpronevěru a ne krádež, přestože není zaměstnancem provozovny, ani nemá s provozovnou uzavřenou smlouvu o hmotné odpovědnosti.²⁰⁶ Zpronevěra nastane i v případě, kdy pachatel předá do zastavárny věci, které tvoří vybavení pokoje, který si od vlastníka pronajal, za podmínky, že takové věci dosahují škody nikoli nepatrné.²⁰⁷ V případě, kdy se pachatel zmocňuje věci na základě dohody s osobou, které byly svěřeny, se dopouští zpronevěry v některé z forem účastenství. V tomto případě nejde o krádež, neboť je zde aspekt svěřené věci.²⁰⁸

Pro stručné a jasné vymezení rozdílů mezi těmito trestnými činy lze použít odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu „*Pro otázku, zda jde o krádež či o zpronevěru, záleží na tom, zda věc, jež je předmětem závadného jednání, přenechána do výlučné skutečné moci čili nic. Krádež to bude, neměl-li pachatel vůbec, nebo měl-li toliko skutečnou moc nad věcí, naproti*

čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

²⁰³ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str.644-646.

²⁰⁴Ibid, str.644-636.

²⁰⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.9.2001, sp.zn 7 Tz 215/2001.

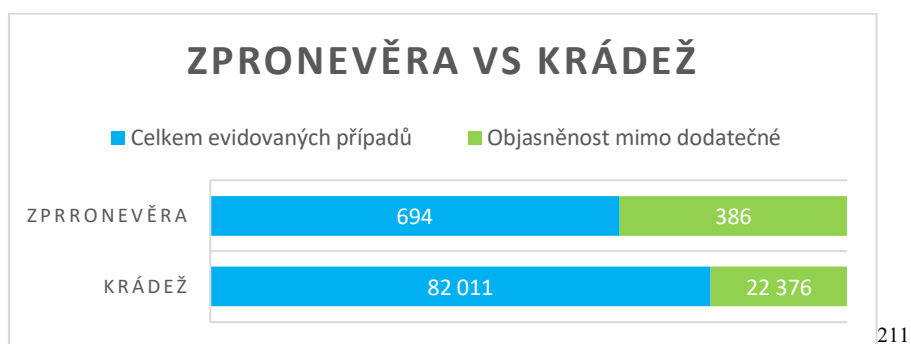
²⁰⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.3.1996, sp.zn 2 Tzn 72/95.

²⁰⁷ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.10.1995, sp.zn 7 To 221/95.

²⁰⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.10.1994, sp.zn Tzn 61/93.

tomu jde o zpronevěru, byla-li věc předána do výlučné moci pachatelovy“.²⁰⁹ V podobném duchu jsou i následující rozhodnutí Nejvyššího soudu, podle kterých je předpokladem pro krádež to, že pachatel nemá věc ve svém moci před tím, než si ji присvojí. Pokud takovou věc má, dopouští se zpronevěry, pokud nemá dopouští se krádeže.²¹⁰

Zpronevěra je poměrně málo evidována ve srovnání s krádeží. V roce 2019 bylo celkem evidováno pouhých 694 případů zpronevěry. Objasněnost zpronevěry je vzhledem k počtu evidovaných případů poměrně vysoká.

5.3 Zatajení věci

Třetí trestný čin, který bude konfrontován s krádeží je zatajení věci. Zatajení věci se taktéž nachází v páté hlavě zvláštní části trestního zákoníku v §219 TZ.²¹² Objektem je vlastnické právo k věci nebo obdobné právo k jiné majetkové hodnotě. Stejně jako u krádeže se tedy tento trestný čin vztahuje i na držbu věci nebo jiné majetkové hodnoty. Předmětem útoku je také cizí věc nebo jiná majetková hodnota, pokud dosahuje hodnoty nikoli nepatrné. Tato věc se ovšem dostane do pachatelovy moci jiným způsobem, než je tomu u krádeže. Pachatel získá věc zpravidla nálezem, omylem nebo jiným způsobem bez přivolení osoby. Společným znakem je присvojení si věci, které naplňuje stejné znaky jako u krádeže, ani v tomto případě se pachatel nestává vlastníkem věci.²¹³

²⁰⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 7.11.1927, sp.zn Zm II 113/27.

²¹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2.5.2001, sp.zn 4 Tz 71/2001,

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.6.2004, sp.zn 11 Tdo 685/2004.

²¹¹ Data z, Statistický přehled kriminality za rok 2019 [online]. Česká republika: PČR [cit.2020-2-25]. Dostupné z <http://www.police.cz/clanek/statistické-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>, graf vlastní výroby.

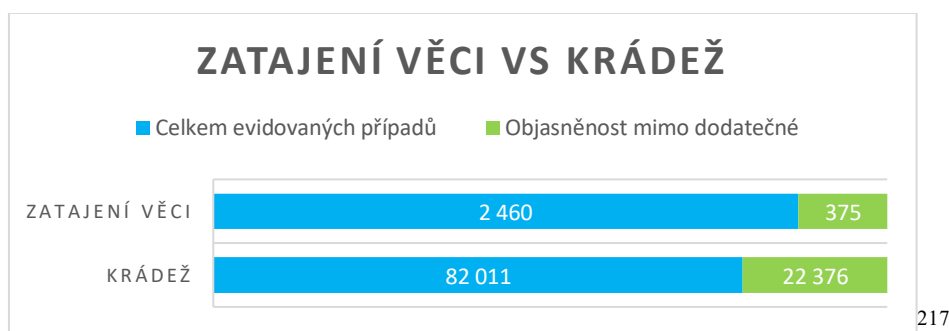
²¹² 219(1) Kdo si присvojí cizí věc nebo majetkovou hodnotu nikoli nepatrné hodnoty, která se dostala do jeho moci nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

²¹³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str. 2173-2179.

Základní odlišnost mezi krádeží a zatajením věci spočívá v tom, zda pachatel v době, kdy nalezne věc, ví, že tato věc patří někomu jinému a že ji jejím přisvojením odnímá z jeho dispozice.²¹⁴ Pokud pachatel nalezne ve vlastním objektu cizí věci, které tam odložila jiná osoba a nad níž měla tato osoba až doposud zajištěnou dispozici tím, že zároveň od tohoto objektu měla klíče, a pokud si pachatel tyto věci přisvojí s vědomím, komu věci patří, dopustí se krádeže, nikoli zatajení věci. Je tomu tak z toho důvodu, že takovou věc nelze považovat za ztracenou. Vztah těchto dvou trestných činů je totiž subsidiární, a to tak, že zatajení věci je subsidiární ke krádeži. Zatajení věci pouze doplňuje ochranu majetku poskytovanou ustanovením o krádeži v případech, kdy si pachatel přisvojil cizí věc, ale nelze učinit závěr, že se zmocnil takové věci.²¹⁵

Za praktické je možno považovat usnesení Nejvyššího soudu, kde řešil odcizení automobilu, ve kterém se nacházela větší částka peněz. Podle tohoto usnesení je třeba posuzovat odcizení automobilu a peněz jako krádež, nikoli jako krádež a zatajení věci.²¹⁶

Na základě policejní statistiky bylo zatajení věci v roce 2019 evidováno 2460 případů, což z něj činí častěji páchaný trestný čin, než byla loupež a zpronevěra. Krádež je, ale přeci jenom páchána častěji. U zatajení věci panuje také v porovnání s jinými trestnými činy poměrně nízká objasňenost.

²¹⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 29.4.1986, sp.zn 7 Tz 9/86,

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.3.2008, sp.zn 8 Tdo 342/2008.

²¹⁵ PROUZA, Daniel. *Trestní zákoník s judikaturou*, v Praze: C.H.Beck, 2010, Beckova edice zákonů s judikaturou. ISBN 978-80-7400-187-1, str.736-739.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2006, sp.zn 7 Tdo 153/2006.

²¹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.11.1991, sp.zn 4 To 63/91.

²¹⁷ Data z, Statistický přehled kriminality za rok 2019 [online]. Česká republika: PČR [cit.2020-2-26]. Dostupné z <http://www.police.cz/clanek/statistické-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>, graf vlastní výroby.

5.4 Neoprávněné užívání cizí věci

Čtvrtý trestný čin, který bude komparován s krádeží, je neoprávněné užívání cizí věci. Tento trestný čin se taktéž nachází v páté hlavě zvláštní části trestního zákoníku v §207 TZ.²¹⁸ Z hlediska teorie je neoprávněné užívání cizí věci řazeno mezi furtum usus. Objekt tohoto trestného činu je výkon některých oprávnění vlastníka, zejména ius possidendi a ius utendi. Zde je patrný prvý rozdíl od krádeže. U krádeže pachatel útočí na trvalou dispozici věci, dochází k jejímu přisvojení. Ovšem u neoprávněného užívání cizí věci nejde pachateli o podstatu věci, ale pouze o užitek plynoucí z jejího užívání. Pachateli nejde o trvalou dispozici s věcí. To je velmi podstatný rozdíl mezi těmito dvěma trestnými činy. Předmětem útoku je pouze cizí věc nikoli malé hodnoty nebo motorové vozidlo. Pachatel navíc musí mít možnost takovou věc vrátit zpět. Spotřebitelná věc nemůže být předmětem útoku tohoto trestného činu. Pro motorové vozidlo není stanovena výše jeho hodnoty.²¹⁹ Blíže se k motorovému vozidlu vyjadřovaly soudy, kde judikovaly, jaká všechna vozidla se považují za motorová pro účely tohoto ustanovení.²²⁰

Další rozdíl lze nalézt v objektivních stránkách, kde u neoprávněného užívání se pachatel věci zmocní v úmyslu ji přechodně užívat nebo neoprávněně užívá věci, které mu byly svěřeny. Jedná se o krádež užitku nebo zpronevěru užitku.²²¹ Pod tento trestný čin nespadá úmyslné pasení dobytka na cizím pozemku, v tomto případě se jedná o krádež půdy.²²² Úmysl užívat cizí věc musí být přechodný, stejně tak musí pachatel věc vrátit jakýmkoliv způsobem nebo ji zanechat na nějakém místě, kde má vlastník možnost snadno obnovit nad věcí svou moc.²²³

---

²¹⁸ 207(1) *Kdo se zmocní věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat, nebo kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou tím, že neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.*

²¹⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges) .ISBN 978-80-7502-236-3, str 672-674.

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář.*2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.2028-2038.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 14.2.1967, sp.zn 3 Tz 5/67,

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.6.2004, sp.zn 11 Tdo 685/2004.

²²⁰ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 22.7.1982, sp.zn 11 Tz 20/82.

²²¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář.*2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.2028-2038.

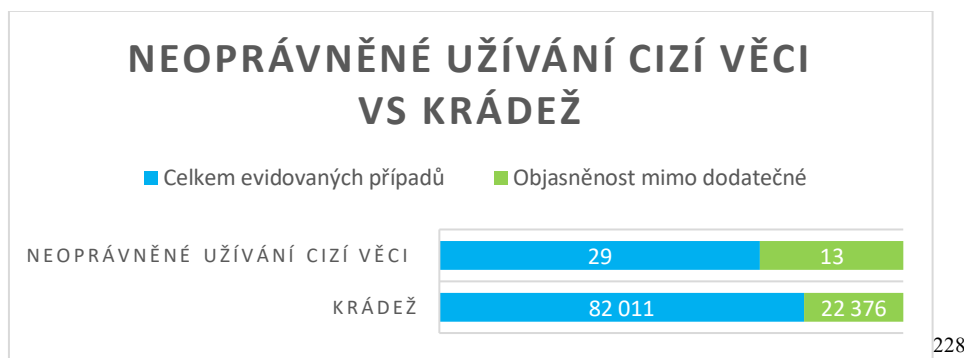
²²² Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 23.9.1963, sp.zn 9 Tz 79/63.

²²³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5.9.1972, sp.zn 2 Tz 6/72, Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7.12.2000, sp.zn 4 To 97/2000.

Podobně jako u krádeže se pachatel může zmocnit věci sám nebo za použití nástroje, může tak učinit tajně či veřejně. Stejný znak zmocnění spočívá v odejmutí věci z dispozice vlastníka, oprávněného držitele nebo faktického držitele.²²⁴ Důležité je rozhodnutí Nejvyššího soudu, který řešil otázku přechodného užívání, které jsou pro tento trestný čin typická. Pokud se pachatel zmocní věci a pak s ní přechodně nakládá způsobem, který nelze považovat za její užívání, např. odtlačí automobil na jiné místo, nemůže se dopustit trestného činu neoprávněného užívání cizí věci.²²⁵ Jednání pachatele, který se zmocnil motorového vozidla, lze posoudit jako krádež pouze tehdy, pokud je prokázáno, že tak činil s úmyslem trvale vozidlo užívat nebo takovým způsobem, který by vyloučil obnovení dispozičního práva poškozeného.²²⁶

Trestný čin je stejně jako krádež úmyslný, avšak úmysl se musí vždy vztahovat na přechodné užívání cizí věci, aniž by byla zničena podstata věci nebo by se věc podstatným způsobem opotřebovala. Pachatel musí chtít věc vrátit. To je podstatný rozdíl od krádeže, kde pachatel chce s věcí disponovat trvale.²²⁷

Neoprávněné užívání cizí věci bylo ve srovnání s krádeží evidováno velmi málo. V roce 2019 bylo zaznamenáno pouhých 29 případů. Objasněnost je v porovnání s krádeží poměrně vysoká.

²²⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.2028-2038.

²²⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15.3.1966, sp.zn 11 Tz 11/66.

²²⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8.4.1994. sp.zn 11 To 46/94.

²²⁷ Jelínek, J a kol.: *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, 976s, ISBN 978-80-7502-236-3, str.672 a násl.

²²⁸ Data z, Statistický přehled kriminality za rok 2019 [online]. Česká republika: PČR [cit.2020-2-27]. Dostupné z <http://www.police.cz/clanek/statistické-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>, graf vlastní výroby.

5.5 Krádeže platebních prostředků

Nedovolené nakládání s platebními prostředky kam se řadí zejména dokumentární inkasa, elektronické peníze, platební karty, směnky, šeky apod., jsou upraveny v šesté hlavě, dílu prvním, §234 *Neoprávněné opatření, padělání a pozměňování platebního prostředku* TZ. Tato hlava upravuje hospodářské trestné činy, první díl se věnuje trestným činům proti měně a platebním prostředkům.

Tento trestný čin obsahuje tři samostatné skutkové podstaty uvedené v odstavcích 1-3. Předmětem útoku nejsou peníze na platební kartě, ale samotná karta. Důležitou odlišností od krádeže je jiný objekt, zatímco u krádeže je to vlastnictví a držba věci, u neoprávněného opatření, padělání a pozměňování platebního prostředku je to zájem na ochraně platebních prostředků zajišťujících bezhotovostní platební styk.²²⁹

Jednočinný souběh těchto trestných činů možný je, a to z důvodu subsidiarity ohrožovacího a poruchového trestného činu.²³⁰ V případě, kdy pachatel použije takový prostředek k platbě nebo se pokusí o jeho výběr, je nezbytné jeho jednání posoudit jako souběh krádeže a neoprávněného opatření, padělání a pozměňování platebního prostředku.²³¹ Podle Benešové o takový souběh může jít i tehdy, kdy je pachatel srozuměný s tím, že si přisvojí peněženku obsahující mimo peněz i platební kartu nebo jiný způsobilý předmět a nepoužije ho k platbě.²³² Tento názor koresponduje s rozhodnutím Nejvyššího soudu.²³³ Podle Ústavního soudu však závěr srozumění musí vycházet z konkrétně zjištěné skutečnosti,²³⁴ avšak tento nálezný se vztahuje až na řízení před soudem, nikoli na předcházející řízení.²³⁵

Podle policejních statistik byl tento trestný čin v roce 2019 spáchán v 7440 případech, což je vcelku malé číslo, pokud se bere v úvahu problematika krádeže peněženek, ve kterých

---

²²⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3, str.686-688.

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.2346-2375.

²³⁰ Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31.1.1996, sp.zn 9 To 334/95.

²³¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2.vyd. v Praze: C.H.Beck, 2012, Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5, str.2346-2375.

²³² Benešová, M., *Stanovisko ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce právního posouzení odcizení platební karty dosud nezjištěnou osobou, pokud nedošlo ještě k jejímu zneužití, Sběrka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství*, Brno: 16.2.2005, 3/2005.

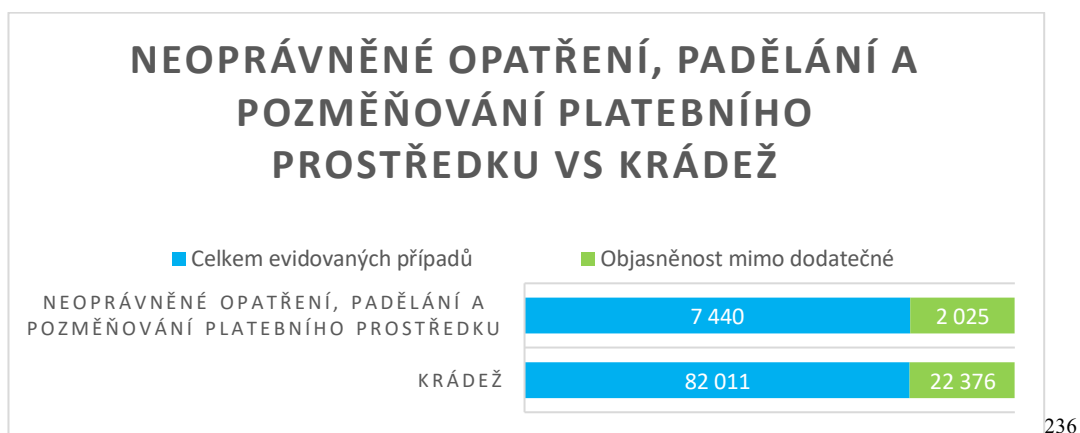
²³³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 2.11.1984, sp.zn 4 Tz 33/84.

²³⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 17.6.2004, sp.zn IV.ÚS 37/03.

²³⁵ Benešová, M., *Stanovisko ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce právního posouzení odcizení platební karty dosud nezjištěnou osobou, pokud nedošlo ještě k jejímu zneužití, Sběrka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství*, Brno: 16.2.2005, 3/2005

se mohou a také často vyskytují platební karty. Objasněnost byla opět velice nízká, toto může být zapříčeno fenoménem kapesních krádeží.

²³⁶ Data z, Statistický přehled kriminality za rok 2019 [online]. Česká republika: PČR [cit.2020-3-2]. Dostupné z <http://www.police.cz/clanek/statistické-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>, graf vlastní výroby.

6. Krádež v texaském právu

České a americké právo přináší mnoho rozdílů, které pramení z odlišnosti právních systémů – kultur. Tyto odlišnosti se formulovaly během historie a ovlivňují právo v daných státech.

6.1 Právní kultury

Pojem právní kultura je chápán jako právní systém, který zahrnuje větší počet právních řádů, které se vyznačují shodnými rysy ve způsobu aplikace, interpretace a tvorby práva. Rozlišují se tři typy právních kultur a to angloamerický, islámský a kontinentální typ.

Kontinentální typ vznikl převážně pod vlivem římského práva a je rozšířen zejména v kontinentální Evropě, ale také v Africe či Asii, v těch státech, kde působily kontinentální koloniální mocnosti. Tento typ právní kultury se vnitřně dále dělí na francouzský, německý, rakouský, skandinávský a švýcarský model. Základním pramenem je zákon. Typická je snaha o shrnutí veškeré materie do zákoníků. Kontinentální typ právní kultury je i v České republice.²³⁷

V Austrálii, Irsku, Kanadě, Novém Zélandu, USA, Velké Británii s výjimkou Skotska a v bývalých koloniích britského společenství je angloamerická právní kultura. Tento typ má původ ve středověké Anglii na základě common law a equity. Vedle psaného práva se zde velmi uplatňují soudní precedenty. Lze říci, že common law je tvořeno soudními precedenty a obyčejovým právem. Vedle common law existuje i statute law, které je tvořené zákony a dalšími právními předpisy. V tomto prostředí nepanuje jednotnost. V USA nejsou obyčejové prameny práva a celé common law je ovlivněno federativním systémem. Ve Velké Británii zase nemůže soudní precedent odporovat zákonu. Avšak v USA je možné odmítnutí aplikace zákona na konkrétní případ s odůvodněním neústavnosti. V USA je mnoho právních systémů, a to právo federální a právo jednotlivých států, z toho důvodu nastává velice složitá otázka – existuje common law jen na federální úrovni, na úrovni států nebo na obou úrovních? Tuto otázku řešil v roce 1842 Federální nejvyšší soud, kde dospěl k závěru, že existuje tzv. general common law, tedy common law na federální úrovni. Později byl tento nález změněn a bylo uznáno common law jednotlivých států. Důležitou odlišností mezi těmito

---

²³⁷ GERLOCH, Aleš., *Teorie práva*. 6. aktualiz. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, ISBN 978-80-7380-454-1, str.105-109,

KNAPP, Viktor *Teorie práva*, Vyd.1., 3.dot. Praha: C.H.Beck, 1995, Beckovy právnické učebnice, ISBN 80-7179-028-1, str.92.

dvěma právními kulturami spočívá v postavení soudců a tvorby práva. V kontinentálním typu právo nevytvářejí, pouze nalézají právo mezi stranami, ale v angloamerickém prostředí soudci právo nalézají a vyšší soudy mohou právo tvořit. Další rozdíl je možno spatřovat v pojetí zákonnosti. Kontinentální typ je založen na doktríně právního státu, kdežto angloamerický typ prosazuje tzv. rule of law.²³⁸

Islámský typ je pak velice odlišný, je pro něj typická úzká spojitost na islámské náboženství.²³⁹

6.2 Texaský trestní zákoník

Základním pramenem texaského trestního práva je Trestní zákoník „*Texas penal code*“ z roku 1973, který nahradil předcházející předpis z roku 1856. Zákoník je rozdělen na 11 částí a 71 kapitol. Trestné činy proti majetku jsou uvedeny v 7 částí, krádež se nachází v kapitole 31.²⁴⁰

Zákoník nahrazuje common law, neboť stojí na principu nullum crimen sine lege. Velmi přísná pravidla common law jsou nahrazena tzv. fair construction. Význam této konstrukce spočívá v tom, že veškerá ustanovení z tohoto kodexu by měla být vytvořena ve spravedlivém duchu, tak aby mohla být podporována spravedlnost a efektivita cílů stanovených kodexem. Do interpretačních pravidel zákoníku se mohou promítnout i soudní rozhodnutí ostatních jurisdikcí, které se podobají Texasu, takovým příkladem je třeba Federální trestní zákoník.²⁴¹

Základní prvky trestní odpovědnosti jsou definované v kapitole 6 až 9. První důležitou podmínkou je dobrovolná účast osoby na jednání, které je v rozporu se zákonem spočívající v konání nebo opomenutí, tedy naplnění objektivní stránky. Druhou základní podmínkou je subjektivní stránka, která vychází stejně jako v České republice ze zavinění. Trestné činy se

---

²³⁸ GERLOCH, Aleš., *Teorie práva*. 6.aktualiz. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, ISBN 978-80-7380-454-1, str.105-109

KNAPP, Viktor *Teorie práva*, Vyd.1., 3.dot. Praha: C.H.Beck, 1995, Beckovy právnické učebnice, ISBN 80-7179-028-1, str.92,

Rozhodnutí ve věci Swift vs Tyson 41 U.S. (16 Pet.) 1 (1842),

Rozhodnutí ve věci Erie Railroad Co vs Tompkins, 304 U.S.64 (1938).

²³⁹ GERLOCH, Aleš., *Teorie práva*. 6vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 310 s, ISBN 978-80-7380-454-1, str.105 a násl, Knapp., V *Teorie práva*, Praha: C.H.Beck, 1995, 248s, ISBN 80-7179-028-1, str.92 a násl.,

²⁴⁰ Bubany. Charles. P., *The Texas Penal Code of 1974 in Annual Survey of Texas Law: Part III: Public Law in Southwestern law jurnal*, in *Southern methodist University school of law, Dallas, Texas*, 1975, 1080s, str.292.

²⁴¹ Ibid.

dělí na tři stupně, podle závažnosti, kde první stupeň je nejzávažnější, naopak třetí stupeň obsahuje méně závažné trestné činy.²⁴²

6.3 Krádež v Texaském zákoníku

Nový trestní zákoník zahrnul do trestného činu krádeže všechny předcházející formy krádeže. Krádeže se podle kapitoly 31.03 dopustí ten, kdo si nezákonně přisvojí cizí majetek s úmyslem zbavit vlastníka daného majetku. Nezákonné přisvojení cizího majetku je definováno, stejně jako jiné pojmy přímo v trestním zákoně. Jedná se o přisvojení majetku bez souhlasu vlastníka nebo se jedná o odcizený majetek a pachatel věděl, že tento majetek je odcizený. Další speciální případ krádeže je v následující kapitole, kde se jedná o krádež služeb, dále následuje krádež obchodního tajemství, krádež zboží přepravovaných leteckou nebo lodní dopravou, krádež ropných produktů, organizovaná krádež v maloobchodech a krádež pošty. V této sekci je také umístěno neoprávněné užívání cizí věci. Texaský zákoník lze považovat v porovnání s českým za velice kazuistický, což může být pro laika nepřehledné. Za zajímavé lze považovat krádež obchodního tajemství, pošty a ropných produktů.

Krádeže obchodního tajemství se dopustí ten, kdo bez souhlasu vlastníka vědomě odcizí obchodní tajemství, vyhotoví kopii věci obsahující obchodní tajemství nebo obchodní tajemství někomu oznámí. Takový trestný čin je zločinem tzv. třetího stupně, což znamená, že spáchání tohoto činu hrozí trest odnětí svobody od 2 do 10 let a pokuta až \$10 000. Pojem obchodní tajemství zahrnuje vědeckou nebo technickou informaci, design, proces, postup, vzorec nebo vylepšení s určitou hodnotou a zároveň chráněnou vlastníkem od přístupu ostatních osob. Ustanovení chrání i nedovolené kopírování.²⁴³ V českém právu je pojem obchodní tajemství stanoven v občanském zákoníku v §504 OZ „*Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem utajení*“.²⁴⁴ Další rozdíl lze spatřovat v trestnosti, kde podle texaského práva jde o krádež, avšak podle českého práva se patrně jedná o porušování tajemství dopravovaných zpráv §182 TZ, neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací §230 TZ, poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a

---

²⁴² Ibid.

²⁴³ Solomon, Thomas, *Theft in the Texas Penal Code: Old and new* in Houston Law Review, 1973-1974, 1322s, str.440, Texas Penal Code 1973.

²⁴⁴ Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3.2.2012, Občanský zákoník.

zásah do vybavení počítače z nedbalosti §232 TZ nebo zneužití informací v obchodním styku §255 TZ.²⁴⁵

V dřívějších dobách bylo však obchodní tajemství texaským právem také chráněno skrze soukromé žaloby.²⁴⁶

Druhý typ, který bude zmíněn, je krádež pošty. Poštou se pro účely krádeže pošty rozumí balíky, dopisy, korespondenční lístky nebo taška či jiný zapečetěný předmět, které jsou doručovány poštovní přepravou a dosud nebyly doručeny. Takové krádeže se dopustí osoba, která si úmyslně přisvojí poštu z poštovní schránky nebo obdobného prostoru jiného, bez jeho souhlasu s úmyslem ho této pošty zbavit. Tento čin může být klasifikován jako přestupek, pokud je spáchán pouze k 10 adresám, či jako tzv. state jail felony, pokud je spáchán k 10 až 30 adresám nebo jako zločin třetího stupně, pokud pachatel spáchá více jak 30 takových krádeží.²⁴⁷ Tento trestný čin v původním znění zákoníku nebyl, byl do něho zařazen až později, a to potom co Greg Abbott v roce 2019 podepsal návrh novely trestního zákoníku.²⁴⁸ V českém právním řádu se toto jednání postihne nejspíše dle §182 TZ porušování tajemství dopravovaných zpráv či podle §205 TZ jako krádež, pokud je splněn nějaký předpoklad daný skutkovou podstatou.²⁴⁹

Poslední typ krádeže, který zde bude uveden je krádež ropných produktů. Za takový produkt je považována ropa, zemní plyn nebo kondenzát. Pachatel tento čin spáchá pokud si přisvojí ropný produkt s úmyslem znemožnit vlastníkovvi ropný produkt doručit, držet, koupit, obdržet, odstranit, prodat, přemísťovat nebo skrývat nebo pokud se nějakým způsobem, např. navrtáním, dostane do ropného potrubí. Tento trestný čin může být tzv. state jail felony pokud je hodnota odcizeného ropného produktu menší než \$10 000, zločin třetího stupně v případě kdy je způsobená škoda do \$100 000, zločin druhého stupně pokud je způsobená škoda do \$300 000 a dokonce i zločin prvního stupně v případě kdy pachatel způsobí škodu od \$300 000.

---

²⁴⁵ Lochmanová. Ludmila, *Právní úprava obchodního tajemství*, Právní rozhledy, 3/2020, s91, ISSN 1210-6410.

²⁴⁶ Cornelly, Arthur, G. III., *Theft of Trade Secret White-Collar crime: Fourth Survey of Law: Substantive Crime in American Criminal Law Review*, 1986, 1007s , str.723 a násl.

²⁴⁷ Texas Penal Code 1973.

²⁴⁸ <https://www.kxxv.com/hometown/texas/mail-theft-is-now-a-criminal-act-in-texas>, [online], [cit.2020-3-19].

²⁴⁹ Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009, trestní zákoník.

Závěr

Tématem této diplomové práce byl trestný čin krádeže podle §205 trestního zákoníku. Jako cíl práce byla stanovena detailní analýza trestného činu krádeže, popis jejích znaků, tak aby došlo ke komplexnímu studiu institutu, včetně náhledu do historie a komparací s jinými trestnými činy a se zahraniční právní úpravou. Účelem práce bylo pochopení základní charakteristiky institutu a pochopení rozdílů od jiných trestných činů.

Práce byla rozdělena do šesti kapitol. První kapitola se věnovala krádeži jako fenoménu majetkové kriminality. Bylo zde poukázáno na to, že krádež je dle kriminologie řazena mezi obohacovací trestné činy a v roce 2019 se jednalo o nejčastěji páchaný majetkový trestný čin. Také zde byly ve stručnosti rozebrány některé fenomény krádeže, jako např. kapesní krádež, kde bylo upozorněno na velice nízkou objasněnost, což lze považovat za nešvar, který by měl být řešen např. posílením policejních hlídek ve městech nebo zlepšením kamerových systémů na veřejných místech.

Druhá kapitola se zabývala vývojem krádeže v českých zemích. Důraz byl kladen především na období po roce 1945. Bylo upozorněno na existenci dvou skutkových podstat vztahujících se ke krádeži, a to krádež a rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Na těchto dvou trestných činech lze pozorovat velký ideologický vliv komunistické strany, když rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví bylo trestáno přísněji. Tento trestný čin byl však po roce 1989 zrušen a dnes známe pouze krádež, avšak i krádež jakou známe dnes, prošla změnami. Jak bylo uvedeno hlavní změny nastaly v roce 2009 v souvislosti se zavedením trestního zákoníku. V době psaní této práce nebyla ještě schválena novela trestního zákoníku č.333/2020 Sb. ze dne 22.7.2020. Tato novela se mimo jiné významně dotýká trestného činu krádeže, neboť zvyšuje výši škod na dvojnásobek. Toto zvýšení lze považovat za velice přínosné, neboť byly po dlouhé době reflektovány ekonomické a společenské změny, které postupně nastávají a může tak být dodržována zásada subsidiarity trestní represe.

Třetí kapitola věnovala prostor vlastnictví. Důraz byl kladen zejména na problematiku ochrany vlastnictví, které se kromě trestního práva věnuje také právo občanské. Tato ochrana není zajištěna pouze tuzemským právem, ale také evropským a mezinárodním právem.

Čtvrtou kapitolu lze považovat za stěžejní, neboť rozebírala podstatné znaky krádeže. Těmito znaky jsou objekt, předmět útoku, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Jako první byl pro účely lepší přehlednosti a pochopení vysvětlen termín trestného činu a jeho podmínek. Poté následoval rozbor jednotlivých znaků. Akcent byl kladen především

na předmět útoku a na objektivní stránku, včetně kvalifikovaných skutkových podstat, neboť tyto znaky lze považovat za zásadní. Pro tuto analýzu sloužila taktéž judikatura soudů, která se mnohými problémy nesčetněkrát zabývala především z praktického hlediska. Bylo upozorněno na řadu problematik, které nejsou v teorii jednotné. Jednou z nich je problematika recidivy a jejího zařazení do základní či kvalifikované skutkové podstaty. Podle mého názoru je recidiva základní skutkovou podstatou, neboť vyjadřuje jinou, novou okolnost, neuvedenou v prvním odstavci.

Pátá kapitola komparovala podobné trestné činy s krádeží. Jako první byla rozebrána loupež, následovala zpronevěra, zatajení věci, neoprávněné užívání cizí věci a neoprávněné opatření, pozměňování a padělání platebního prostředku. Pro komparaci byla používána zejména judikatura soudů a grafy vytvořené na základě údajů policejních statistik. Bylo zde poukázáno na odchylnosti těchto znaků, tak aby bylo snadné tyto trestné činy od sebe odlišit.

Poslední šestá kapitola řešila krádež v texaském právu. Jako první byl však vysvětlen rozdíl mezi jednotlivými typy právních kultur. Poté následovala analýza texaského trestního zákoníku a především trestného činu krádeže. Bylo poukazováno na mnoho kazuistických skutkových podstat, jako například krádež pošty nebo obchodního tajemství. Tuto kazuistiku je možno považovat pro laika za nepřehlednou a komplikovanou. Podle mého názoru by se český zákonodárce měl držet stávající nekazuistické úpravy. Změny, které by měl učinit by se měli jak jsem již uvedla týkat především hranic pro peněžité vyjádření výše škod.

Seznam použitých zdrojů

1) Seznam použité literatury

Články, monografie, publikace, sborníky, stanoviska

- o ADAMOVÁ, Karolina; SOUKUP Ladislav. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. 2.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. 362s, ISBN 978-80-7380-271-4.
- o Benešová. M., *Stanovisko ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce právního posouzení odcizení platební karty dosud nezjištěnou osobou, pokud nedošlo ještě k jejímu zneužití, Sběrka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství*, Brno: 16.2.2005, 3/2005.
- o Bubany. Charles. P., *The Texas Penal Code of 1974 in Annual Survey of Texas Law: Part III: Public Law in Southwestern law journal*, in *Southern methodist University school of law, Dallas, Texas*, 1975, 1080s.
- o Císařová. D: *Několik zamyšlení nad některými problémy návrhu nového trestního zákona*. AUC Iuridica, 2007, ISSN 0323-0619, č.2.
- o Císařová D., *Trestní právo a trestní řízení na území nynější České republiky 1945-1989*, In: Soukup. L. (ed.), *Příspěvky k vývoji trestního řádu v Československu 1945-1990*, Praha: Karolinum, 2002, ISBN 80-246-0217-2.
- o Cornelly, Arthur, G. III., *Theft of Trade Secret White-Collar crime: Fourth Survey of Law: Substantive Crime in American Criminal Law Review*, 1986, 1007s.
- o GERLOCH, Aleš., *Teorie práva*. 6vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 310 s, ISBN 978-80-7380-454-1.
- o Gřivna, T., Scheinost, M., Zoubková I a kol *Kriminologie*, 4.vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2014, 536s, ISBN 978-80-7478-614-3.
- o GŘIVNA. T., ŠIMÁNKOVÁ. H., *Zákaz dvojího přičítání téže okolnosti u majetkových trestných činů*, *Trestněprávní revue*, 11-12/2019, ISSN 1213-5313, s221.
- o Hendrych, D. a kol. *Právníký slovník*, 3.vyd., Praha, C.H.Beck, 2009, 1448s, ISBN 978-80-7400-059-1.
- o HOLLÄNDER, Pavel, *Základy všeobecné státovědy*, 3.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012 429s, ISBN 978-80-7380-395-7.

- o Chromý, J., *K právnímu pojetí recidivy v novém trestním zákoníku*, Trestněprávní revue, 11/2009, s.325, ISSN 1213-5313.
- o Jarolímková Stanislava *Co v učebnicích nebývá 2 aneb Čeští panovníci, jak je (možná) neznáte* 2.vyd.Praha: Motto 239s, ISBN 978-80-7246-630-6.
- o Jelínek, J.: *Novela trestního řádu 2001*, Bulletin advokacie, č.11-12/2001, ISSN 1805-8280.
- o Jelínek, J a kol.: *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.*6.vydání. Praha: Leges, 2017, 976s, ISBN 978-80-7502-236-3.
- o Knapp., V *Teorie práva*, Praha: C.H.Beck, 1995, 248s, ISBN 80-7179-028-1.
- o Kratochvíl. V., *Zpětná krádež podle trestního zákona a trestního zákoníku*, Trestněprávní revue, 1/2011, s.15, ISSN 1213-5313.
- o Kučera. P., *Sčítání škod v souvislosti s kvalifikací pokračování v trestném činu*, Trestněprávní revue 6/2007, s.1, ISSN 1213-5313.
- o Kuchta, J., a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* 1.vyd. Praha.: C.H.Beck, 2009, 618s, ISBN 978-80-7400-047-8.
- o Kuchta, J. *Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku*, Právní rozhledy, 1/2010, ISSN 1210-6410.
- o KUKLÍK, Jan; a kol, *Vývoj československého práva 1945-1980* 1.vydání Praha: Linde, 2009, 727s, ISBN 978-80-7201-741-6.
- o Lavický, P a kol: *Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654). Komentář* 1. vydání Praha: C.H.Beck, 2014, 2400s, ISBN 978-80-7400-529-9.
- o Lochmanová. Ludmila, *Právní úprava obchodního tajemství*, Právní rozhledy, 3/2020, s91, ISSN 1210-6410.
- o Malý, K a kol: *Dějiny českého a československého práva do r.1945.* 4.vydání, Praha: Leges, 2010, 640s, ISBN 978-80-87212-39-4.
- o Malý. K., *Poznámky k obecné části zákoníku Marie Terezie CONSTITUTIO CRIMINALIS THERESIANA*, Právně historické studie, 2017, ISSN 0079-4929
- o NOVOTNÝ, F., RŮŽIČKA, M. a kol. *Trestní kodexy. Trestní zákon. Trestní řád a související předpisy. Komentář.* 2.vyd. Praha: Eurounion, 2002, 1640s, ISBN 978-80-7317-009-4.
- o Novotný, O., Dolenský. A., Púry F., Rizman, S., Teryngel, J., Vokoun, R., *Trestní právo hmotné II. Zvláštní část* 3. přepracované vydání, Praha: Codex, 1997, ISBN 80-85963-24-8.

- o NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et.al. *Trestní právo hmotné*. 3.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 393s, ISBN 978-80-7380-291-2.
- o PALA. K., VŠINSKÝ. J., *Slovník českých synonym*, Praha: Lidové noviny, 1994, ISBN 80-7106-059-3.
- o PAVLÍČEK, V a kolektiv. *Ústavní právo a státověda, II. díl. Ústavní právo České republiky*, 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015, 1152s, ISBN 978-80-7502-084-0.
- o Prouza. D., *Trestní zákoník*, 1.vydání, Praha: C.H.Beck, 2010, 1280s, ISBN 978-80-7400-187-1.oz
- o Říha, J.: *Nové pojetí trestného činu krádeže*. Trestněprávní revue 10/2009, s291, ISSN 1213-5313.
- o Seltenreich, R. a kol: *Dějiny evropského kontinentálního práva*. 3.vydání. Praha: Leges, 2010, 808 s.
- o SKŘEJPEK, Michal. *Římské soukromé právo. Systém a instituce*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 350 s., ISBN 978-80-7380-334-6.
- o Solomon, Thomas, *Theft in the Texas Penal Code:Old and new* in Houston Law Review, 1973-1974, 1322s, str.440.
- o SOLNÁŘ, V. *Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti*. Praha: Academia, 1972, 367s., str.39.
- o Stanovisko Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky k zajištění jednotného výkladu zákona ze dne 18.2.1976, R 13/1976 tr.
- o Šámal, P a kol. *Trestní zákoník*, 2.vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, 3614s, ISBN 978-80-7400-428-5.
- o Šámal., P., Dědič, J., Gřivna, T., Púry, F., Říha, J., *Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář* 2.vydání. Praha. C.H.Beck, 2018, 930s, ISBN 978-80-7400-592-3.
- o Tomoszek, M.: *Podstatné náležitosti demokratického právního státu*. Praha: Leges, 2015, 192s, ISBN 978-80-7502-116-8.
- o Vučka, J., „Odcizení“ aneb *Kdy si konečně přiznáme problém?* Trestněprávní revue 1/2018, s.11, ISSN 1213-5313.
- o Žďárský, Z., *K identifikaci poškozeného u trestných činů zasahujících zůstatek na účtu*, Trestněprávní revue 3/2015, s.53, ISSN 1213-5313.

2) Seznam použitých internetových zdrojů

- o Krádež housek z https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/kradez-housky-nouzovy-stav-soud_2007071309_pj.
- o Mail Theft dostupné z <https://www.kxxv.com/hometown/texas/mail-theft-is-now-a-criminal-act-in-texas>.
- o Minimální mzda pro rok 2020, dostupné <https://www.aktualne.cz/wiki/finance/minimalni-mzda-pro-rok-2020/r~a02230c019111ea8d520cc47ab5f122/>.
- o Naše řeč dostupné z <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5379>.
- o *Osnova zákona, kterým se vydává trestní zákon*, 1937, dostupné z <https://digi.law.muni.cz/handle/digilaw/8001>.
- o Přehled minimálních mezd, dostupné z <https://www.finance.cz/makrodata-eu/trh-prace/statistiky/mzda>.
- o *Přípravné osnovy trestního zákona o zločinech a přečinech a zákona přestupkového – I. Osnovy*, Praha: Min.Spravedlnosti, 1926, dostupné z <http://digi.law.muni.cz/handle/digilaw/7991>.
- o Rauchser, R., *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*, Bratislava: Nákladem právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1929, dostupné z science.law.muni.cz/knihy/O_kradezi_a_loupezi_v_ceskem_pravu_zemskem_pdf.
- o Statistický přehled kriminality za rok 2019: Česká republika:, Dostupné z <http://www.police.cz/clanek/statistické-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>.

3) Seznam použitých právních předpisů

- o Zákon č. 177/1852 Sb. ze dne 27.5.1852 o zločinech, přečinech a přestupcích ve znění pozdějších předpisů.
- o Zákon č.177/1852 ze dne 27.5.1852 o zločinech, přečinech a přestupcích, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících ke dni 1.1.1927.
- o Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod z 20.3.1952 z Paříže.
- o Zákon č. 86/1950 sb. ze dne 12.7.1950, trestní zákon ve znění pozdějších předpisů.
- o Zákon č. 140/1961 sb. ze dne 29.11.1961, trestní zákon ve znění pozdějších předpisů.
- o Zákon č.140/1961 Sb. ze dne 29.11.1961, trestní zákon ve znění k 1.7.2006.
- o Zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16.12.1992, článek 10 Ústava České republiky.

- o 2/1993 Sb. Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16.12.1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.
- o Ústavní zákon č. 347/1997 Sb. ze dne 22.8.1998, o bezpečnosti České republiky ve znění pozdějších předpisů.
- o Zákon č. 240/2000 Sb. ze dne 28.6.2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
- o Listina základních práv Evropské Unie 2007/C303/01 ze dne 14.12.2007.
- o Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8.1.2009 Trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů.
- o Zákon č.418/2011 Sb. ze dne 27.10.2011, o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ve znění pozdějších předpisů.
- o Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3.2.2012, Občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.
- o Texas Penal Code 1973.

4) Seznam použité judikatury

- o Nález Ústavního soudu ze dne 17.6.2004, sp.zn IV.ÚS 37/03.
- o Usnesení Ústavního soudu ze dne 21.10.2008, sp.zn. IV. ÚS 1735/07.
- o Usnesení Ústavního soudu ze dne 22.10.2014,sp.zn I. ÚS 2486/14.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 25.10.1919, sp. zn Kr I 388/1919.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 27.10.1921, sp.zn. Kr II 135/21.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 23.1.1922, sp.zn Kr I 328/21.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 19.1.1925, sp.zn. Zm II 394/24.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 4.2.1927, sp.zn. Zm I 571/26.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 7.11.1927,sp.zn Zm II 113/27.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 2.7.1929, sp.zn. Zm II 75/29.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 21.9.1929, sp.zn. Zm II 99/29.

- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu československé republiky ze dne 11.2.1933, sp.zn. Zm I 910/31.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 18.3.1960, sp.zn.7 Tz 44/60.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22.8.1962 sp. zn 8 Tz 49/62.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 23.9.1963, sp.zn 9 Tz 79/63.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15.3.1966, sp.zn 11 Tz 11/66.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR dne 29.3.1966, sp. zn 1 Tz 16/66.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 14.2.1967, sp.zn 3 Tz 5/67.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.4.1967, sp.zn 7 Tz 13/67.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.10.1969, sp.zn 9 Tz 64/68.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 26.10.1970, sp.zn 7 Tz 31/70.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 5.11.1970, sp.zn.3 Tz 89/70.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 6.7.1971 sp. zn 5 Tz 16/71.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 16.7.1971 sp. zn 1 To 78/71.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 23.9.1971, sp.zn 1 To 121/71.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 21.10.1971, sp. zn 2 To 104/71.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5.9.1972, sp.zn 2 Tz 6/72.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 4.4.1974, sp.zn 1 Tzf 2/74.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky ze dne 20.2.1976 sp. zn 6 To 4/76.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky ze dne 28.5.1976,sp.zn 4 To 13/76.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 7.10.1976, sp.zn Tzv 24/76.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 14.2.1980, sp.zn 7 Tz 57/79.

- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 22.7.1982, sp.zn 11 Tz 20/82.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 14.9.1982, sp.zn 3 To 43/82.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 5.10.1984, sp.zn 4 Tz 28/84.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 12.10.1984, sp.zn 6 Tz 71/84.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 2.11.1984, sp.zn 4 Tz 33/84.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 14.3.1986, sp.zn 5 Tz 24/85.
- o Rozhodnutí Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 29.4.1986, sp.zn 7 Tz 9/86.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu SR ze dne 22.6.1990, sp, zn 8 Tz 94/90.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.11.1991, sp.zn 4 To 63/91.
- o Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15.7.1992, sp. zn 1 To 33/92.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20.11.1992, sp.zn 6 To 49/62.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.10.1994, sp.zn Tzn 61/93.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.3.1996, sp.zn 2 Tzn 72/95.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.4.1996, sp.zn 1 Tzn 47/95.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6.8.1998, sp. zn 3 Tz 71/98.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.4.2001, sp. zn 5 Tz 63/2001.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2.5.2001, sp.zn 4 Tz 71/2001.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.6.2001, sp. zn 7 Tz 120/2001.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.9.2001, sp.zn 7 Tz 215/2001.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.1.2003, sp.zn 5 Tdo 1086/2003.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.4.2003, sp. zn 5 Tdo 270/2003.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.6.2003, sp.zn 7 Tdo 571/2003.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.6.2004, sp.zn 11 Tdo 685/2004.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.12.2004, sp.zn 5 Tdo 1383/2004.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.1.2005, sp.zn 8 Tdo 1297/2004.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.1.2004, sp.zn 11 Tdo 40/2004.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.3.2005, sp.zn 5 Tdo 291/2005.

- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2006, sp.zn 7 Tdo 153/2006.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.4.2006, sp. zn 8 Tdo 446/2006.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.7.2006, sp. zn 8 Tdo 813/2006.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.4.2007, sp.zn 5 Tdo 345/2007.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.10.2007, sp. zn 7 Tdo 1147/2007.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.3.2008, sp.zn 8 Tdo 342/2008.
- o Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.10.2008, sp.zn 22 Cdo 2437/2008.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2010, sp. zn 8 Tdo 237/2010.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.5.2010, sp.zn 7 Tdo 486/2010.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.6.2011, sp. zn 8 Tdo 18/2011.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.8.2011, sp. zn 7 Tdo 1017/2011.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.11.2011, sp. zn 15 Tdo 706/2011.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.2 2012, sp.zn 8 Tdo 98/2012.
- o Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.8.2013, sp. zn 4 Tdo 812/2013.
- o Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.5.1993, sp. zn 3 To 16/93.
- o Usnesení Vrchního soudu ze dne 22.1.1993, sp.zn 1 To 66/92.
- o Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8.4.1994. sp,zn 11 To 46/94.
- o Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7.12.2000, sp.zn 4 To 97/2000.
- o Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22.1.2009,sp.zn 2 To 112/2008.
- o Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21.11.1990, sp. zn 2 To 193/90
- o Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11.1.1993, sp. zn 4 To 65/93.
- o Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9.9.1994, sp. zn 3 To 322/94.
- o Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31.8.1995, sp.zn 8 To 131/95.
- o Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.10.1995, sp.zn 7 To 221/95.
- o Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31.1.1996, sp.zn 9 To 334/95.
- o Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2.9.1996, sp. zn 3 To 595/96.
- o Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20.3.1997, sp.zn 7 To 93/97.
- o Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18.11.1998, sp. zn 2 T 81/97.
- o Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28.8.2007, sp. zn 23 To 686/2007.
- o Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 3.8.1990, sp, zn 3 T 49/90.
- o Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27.8.1990 sp. zn 3 T 62/90.

- o Rozhodnutí ve věci Swift vs Tyson 41 U.S. (16 Pet.) 1 (1842).
- o Rozhodnutí ve věci Erie Railroad Co vs Tompkins, 304 U.S.64 (1938).

5) Seznam použitých ostatních zdrojů

- o Důvodová zpráva k zákonu č.40/2009 Sb. trestní zákoník.
- o Všeobecná deklarace lidských práv ze dne 10.12.1948.

Seznam použitých zkratk

- OZ – zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník.
- TZ – zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.
- Tr.zák – zákon č.140/1960 Sb., trestní zákon.
- ZTOPO – zákon č.418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Trestný čin krádeže podle §205 tr.zák

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá trestným činem krádeže podle §205 Trestního zákoníku. Cílem této práce je analýza trestného činu krádeže a popis jeho znaků, tak aby bylo zajištěno jeho komplexní poznání.

Práce je rozdělena do šesti kapitol, které se následně dělí na jednotlivé podkapitoly. První kapitola se zabývá majetkovou kriminalitou, jejímž fenoménem je krádež. Je upozorněno na vysokou četnost krádeže v rámci majetkové kriminality a u některých typů krádeže na poměrně nízkou objasněnost.

Druhá kapitola se věnuje historickému pohledu na krádež v českých zemích. Deskripce začíná v nejstarším období a končí rokem 1989. Větší prostor je věnován období po roce 1945, kde je upozorněno na existenci dvou typů trestného činu krádeže, které byly po roce 1945 zavedeny.

Třetí kapitola uvádí pohled na institut vlastnictví, které s krádeží úzce souvisí. Prostor je věnován především ochraně vlastnictví, která probíhá na více úrovních. Je zde upozorněno na mezinárodní, evropskou a národní ochranu tohoto institutu.

Čtvrtou kapitolu lze považovat za stěžejní. V úvodu této kapitoly je vysvětlen pojem trestného činu a jeho znaků. Poté následuje analýza jednotlivých znaků. Jako první je analyzován objekt, následuje předmět útoku, objektivní stránka, pachatel a subjektivní stránka. Největší prostor je věnován předmětu útoku a objektivní stránce. Pro tuto deskripci jsou používány zejména rozhodnutí soudů ve kterých lze nalézt mnohé sporné problémy.

Předposlední kapitola srovnává krádež s jinými trestnými činy. Pozornost je zaměřena obzvláště na jednotlivé rozdíly mezi danými trestnými činy, k jejich komparaci je využívána hlavně judikatura. Na závěr každé podkapitoly je umístěn graf, který obsahuje srovnání celkové evidenci případů a objasněností.

Poslední šestá kapitola je věnována právní úpravě státu Texas. Je zde analyzována krádež z pohledu texaského práva a její komparace s českou právní úpravou.

Klíčová slova: krádež, trestní právo, srovnání.

The crime of theft according to section 205 of Czech Criminal Code

Abstract

This diploma thesis deals with the crime of theft according to section 205 of Czech Criminal Code. The aim of this report is to analyse the crime of theft and to describe its features, in order to provide its comprehensive knowledge.

The work is divided into six chapters, which are then divided into individual subchapters. The first chapter deals with property criminality, whose phenomenon is theft. It is pointed out to the high frequency of theft in property criminality and also for some types of theft to the relatively low level of clarity.

The second chapters deal with historical view the historical view of theft in Czech lands. The description begins in the oldest period and ends in year 1989. More space is devoted to the period after year 1945, where it is pointed out to the existence of two types of thefts, which were introduced after year 1945.

The third chapter provides a view on the institution of property, which is closely related to theft. The space is mainly dedicated to the protection of property, which takes place on several levels. It is pointed out here to the international, European, and national protection of this institute.

The fourth chapter could be considered crucial. The introduction to this chapter explains the concept of offence and its features. This is followed by an analysis of the individual characters. Firstly, the object is analyzed, followed by the subject of the attack, the actus rea, the perpetrator and the mens rea. The largest space is devoted to the subject of the attack and the actus rea. The decisions of the court, in which many questionable problems could be found, are used for this description.

The penultimate chapter compares theft with other offences. The emphasis is focused especially on individual differences between the offences. The case law is mainly used for the comparison. At the end of each subchapter, there is a graph which contains a comparison of the overall case records and clarity.

The last six chapter is devoted to the legislation of the state of Texas. There is analyzed the theft from the point of view of Texas law and there is also the comparison with Czech legislation.

Key word: theft, penal law, comparison.